

8. Seznam příloh

- Příloha č. 1** Ergoterapeutické vyšetření – kazuistika A
- Příloha č. 2** Modelová činnost – výroba dřevěného květináče
- Příloha č. 3** Ergoterapeutické vyšetření – kazuistika B
- Příloha č. 4** Zprávy z podrobného ergoterapeutického vyšetření – kazuistika B
- Příloha č. 5** Modelová činnost – průvodce po Praze
- Příloha č. 6** Ergoterapeutické vyšetření – kazuistika C
- Příloha č. 7** Zprávy z podrobného ergoterapeutického vyšetření – kazuistika C
- Příloha č. 8** Modelová činnost – řízená korespondence
- Příloha č. 9** Informovaný souhlas
- Příloha č. 10** Formuláře pro vyšetření cití horních a dolních končetin
- Příloha č. 11** Vizuální analogová škála bolesti

Ergoterapeutické vyšetření – kazuistika A

Pohlaví: muž

Ročník narození a věk: 1982 (37 let)

Diagnóza: G61.0 Guillainův-Barréův syndrom, Akutní postinfekční polyneuritida

Datum vzniku onemocnění: 17.7.2018

Rehabilitace: v době vyšetření 3x týdně individuální fyzioterapie v Nemocnici pod Pleší, 1x týdně individuální fyzioterapie a masáže v Centru komplexní péče v Dobřichovicích, 1x denně individuální fyzioterapie a ergoterapie během hospitalizace od 2.8. do 18.8.2018 na Klinice rehabilitace a tělovýchovného lékařství 2. LF UK a FN Motol

Datum vyšetření: 31.1. – 23.5.2019

Status praesens: orientován osobou, místem, časem i situací

NO: 17.7.2018 diagnostikován syndrom Guillain-Barré (AMAN – akutní motorická axonální neuropatie). Spouštěčem akutní gastroenteritida z nedopečeného kuřecího masa (infekce c. jejuni, průjmy, nauzea, vomitus) a nadměrná fyzická noční zátěž. Rozvoj syndromu ve středně těžkou chabou kvadruparézu s maximem kořenově, s oslabením axiálního svalstva a dysfagií. Úbytek hmotnosti o 15 kg. Na Neurologické klinice FN Motol byl 24.7. – 28.7.2018 aplikován IVIG. Neurologický nález rychle regreduje. Zlepšuje se trofika svalové hmoty, svalová síla svalů horní poloviny trupu a HKK, klient zvedne 10 kg nad hlavu. Přetrvává svalová slabost, obtížný dřep, křeče v DKK. Brzy se unaví. Má jídelníček podporující růst svalové hmoty. Od srpna 2018 by se měl následující rok vyvarovat očkování. Klient je v Registru pacientů s autoimunitními nervosvalovými onemocněními.

OA: 16.5.2019 fraktura distálního článku palce PHK, 16.7.2018 gastrointestinální potíže, 2001 fraktura patní kosti, 1998 částečná fraktura lopatky

RA: rodiče zdraví, pět sester a bratr zdraví, dcera (10 let) zdráva

FA: hořčik proti křečím DKK, jinak bez chronické medikace

AA: neguje

TA: 2x ročně whisky, víno max. 2 dcl za rok, nekuřák

SA: Rozvedený, má přítelkyni a 10letou dceru ve střídavé péči. Je rok v pracovní neschopnosti. Nemá průkaz OZP, nepobírá invalidní důchod. Nemá příspěvek na péči, na mobilitu, na zvláštní pomůcku, ani doplatek na bydlení. Pobírá příspěvek na živobytí a nemocenskou. Nezaopatřené osoby v domácnostech – klientova dcera, syn přítelkyně.

BA: Bydlí v rodinném domě na vesnici. Při vstupu do domu musí překonávat 20 schodů, při pohybu do patra dalších 13. V koupelně má klasickou vanu s dostatečným manipulačním prostorem, kompenzační pomůcky nepotřebuje. WC je zvlášť. Dům je bezprahový, nebyly provedeny žádné úpravy. Pravidelně pobývá i u přítelkyně ve stejné vesnici, kde také nenaráží na žádné bariéry.

Dostupnost služeb: Supermarkety 2,5 km od domu, ZŠ dcery 3 km, banka 15 km. Zastávky MHD přímo do Prahy 300 m (jezdí 1 za 3 hodiny) a 2,5 km (jezdí každých 20 min, o víkendu každou hodinu). Klient MHD nepoužívá, jezdí osobním automobilem (pohodlnější, rychlejší).

ŠA: SŠ truhlářská zakončena maturitní zkouškou, neabsolvoval žádný kurz

Jazykové dovednosti: domluví se německy, rusky

Znalosti práce na PC: základní úroveň včetně práce ve Wordu, Excelu, Powerpointu, v internetových prohlížečích a na sociálních sítích, vyřizování elektronické pošty

Řidičský průkaz: kategorie B a C, momentálně navštěvuje kurz pro D, plánuje absolvovat E, aktivně řídí, má vlastní automobil

PA: V pracovní neschopnosti od 17.7.2018, zaměstnán jako truhlář ve firmě, kromě toho pracuje jako OSVČ (SVC z důvodu nemoci přerušena). Nemá jiné formy příjmu. V minulosti nebyl a není veden v evidenci Úřadu práce ČR. Nemá zájem o pracovní rehabilitaci.

- **náplň práce:** vyrábí veškerý sortiment (nábytek, okna, pergoly, krovy, interiérové dveře atd.), individuální zakázky, při práci na OSVČ dojížděl za zákazníky vlastním autem
- **nároky:** svalová síla HKK, DKK, trupu, stabilita, kondice, manipulace s velkými a těžkými břemeny, pracovními nástroji a stroji, úchopy, koordinace HKK, oko-ruka, přesnost, paměť, pozornost, exekutivní funkce, schopnost učit se atd.
- **výše úvazku (včetně pracovní doby):** ve firmě na plný úvazek (8 h ve všedních dnech), v rámci živnosti volná pracovní doba (někdy i 10-11 h denně mimo pracovní dobu ve firmě)

Představa o budoucím zaměstnání: Rád by zůstal u svého povolání, nemá zájem o rekvalifikaci. Do 31.7. 2020 plánuje návrat do firmy na pracovní místo truhláře a obnovení živnosti. Vyhovovaly by mu původní platové podmínky, neprojevil zájem o úpravu prostředí. Bude dojíždět osobním automobilem.

Subjektivní pohled klienta: V řemesle se mu dařilo, výrobky dělal kvalitní, vzdělával mladší generace. Obává se, že nebude moci ještě dlouho používat velkoodporové stroje kvůli nízké svalové síle, což ho bude omezovat v práci.

AMAS (Activity Matching Ability System)

V dotazníku klient porovnává své schopnosti s nároky pracoviště. V semistrukturovaném rozhovoru ze svého subjektivního pohledu je konkrétně popisuje včetně omezení a navrhuje potřebná opatření. Má téměř reálný náhled na své schopnosti, jeho požadavky jsou přiměřené a realizovatelné. Subjektivně se vnímá nejvíce limitován v těchto oblastech: poloha a pohyb, vlivy prostředí.

Sluch, komunikace, práce s čísly, čtení, psaní, signalizace rukama

- **může:** využívat sluch, komunikovat, psát a pracovat s čísly
- **s omezením může:** číst na dálku (s brýlemi), signalizovat rukama (<8 h v kuse)

Zrak a vnímání

- **může:** sledovat předměty na blízko, využívat periferní vidění, rozlišovat barvy, tvary, vzory a velikosti předmětů
- **s omezením může:** odhadovat pohyb objektů (na kratší vzdálenost nebo s brýlemi)
- **nemůže:** využívat zrak na dálku, rozlišovat předměty v různých vzdálenostech

Poloha a pohyb

- **může:** naklánět se dopředu, do stran, rozhlížet se do stran, nahoru a dolů
- **s omezením může:** stát (<8 h v kuse, s přestávkami a možností střídat polohy), sedět (s možností střídat polohy kvůli bolesti zad), lézt pod nízké předměty (minimálně 1 m nad zemí), sahat rukama za sebe (<8 h), zvedat a nosit předměty (do 10-20 kg, těžší s pomocí druhé osoby, dokud nebude mít větší svalovou sílu)
- **nemůže:** dosahovat rukama do výšky >1,5 m, pracovat ve výšce 0,5 m nad zemí, v úrovni podlahy, často měnit polohy do/ze dřepu

Pohyb po pracovišti

- **může:** chodit a přecházet po pracovišti, pohybovat se v úzkých prostorech, mezi překážkami, po rampách
- **s omezením může:** chodit po schodech (výška schodu max. 20 cm)
- **nemůže:** lézt po žebříku, pracovat ve výškách

Dolní končetiny

- **s omezením může:** používat pravou i levou nohu (menší nároky na sílu dolních končetin), ovládat pedály a spínače (nesmí být příliš tuhé)

Horní končetiny

- **může:** používat pravou i levou paži a ruku, používat ruce v součinnosti, rozlišovat předměty hmatem
- **s omezením může:** pracovat v předpažení (>8 h), uchopovat předměty, nástroje a manipulovat s nimi (lehčí předměty nebo >8 h)

Vlivy prostředí

- **může:** pracovat v malém uzavřeném prostoru, na otevřených prostranstvích, v izolaci, horku, prachu, pylu, s rozpouštědly, chrániči sluchu, střídát prostředí (teploty, osvětlení, hluk)
- **s omezením může:** ovládat běžící stroje (ne velkoodporové, např. fréza, výrobek by dokončila druhá osoba)
- **nemůže:** pracovat ve velkém chladu, s prostředky dráždicími kůži, být dlouho vystavován vibracím

Kognitivní funkce

- **může:** dělat práci náročnou na paměť, soustředění, přesnost, učit se nové úkoly, dělat více věcí současně, hledat závady (to klienta baví), rozhodovat, komunikovat s veřejností, pracovat samostatně, na vedoucí pozici, ve skupině
- **s omezením může:** pracovat podle instrukcí (klienta to nebaví)
- **nemůže:** pracovat v rychle se měnícím pracovním tempu

Ovladače a displeje

- **může:** obsluhovat přístroje, číst z obrazovek a displejů, reagovat na světelná znamení, rozlišovat zvuky, zvukové signály, pracovat s PC, klávesnicí a myší, jezdit autem
- **s omezením může:** pracovat s ručními nástroji (nenáročnými na svalovou sílu), jezdit na služební cesty (s ergonomickou opěrkou pro podporu zad)

WHODAS 2.0 (World Health Organization Disability Assessment Schedule 2.0)

Jedná se o dotazník, kde klient subjektivně hodnotí kvalitu svého života. Z dotazníku vyplývá, že se klient cítí zdravotním stavem limitován z 24 %. Omezuje ho malý finanční příjem (aktuálně na nemocenské). Pociťuje negativní vliv svého zdravotního stavu na rodinný život a trávení volného času. Jako nejvíce problematickou vnímá oblast participace ve společnosti (50 %) a potíže s pohyblivostí (40 %). Nejhůře vnímá problémy s výdrží ve stoji. 15 dnů z 30 nemohl pomáhat v dílně, ani provádět volnočasové aktivity, nebo ADL.

Struktura dne, plán aktivit

Tento dotazník zjišťuje rovnováhu klientových aktivit v rámci denního režimu. Zohledňuje spánek, jídlo, hygienu, povinnosti, pracovní činnosti a volný čas.

Klient spí min. 8 hodin, výjimečně i přes den (max. 3 h). Obvykle vstává v 7:00, kolem 8:00 snídá a dělá osobní hygienu. Nemá pevně daný čas na jídla během dne, přizpůsobuje ho aktuálnímu dění. Dopoledne i odpoledne (včetně víkendu) pomáhá dědovi v dílně, plní své povinnosti a věnuje se volnočasovým aktivitám. V porovnání s všedními dny tráví o víkendu čas pouze s rodinou, nemá volný čas pro sebe. Pravidelný a relativně pravidelný režim dodržuje při odchodu ke spánku ve 23:00, ranním jídle a osobní hygieně mezi 7:00 a 8:00, a v čase tráveném s rodinou ve večerních hodinách. Pracovat by mohl v dopoledních anebo v odpoledních hodinách.

Obr. č. 8.1.1 Plán aktivit klienta A – vlastní zdroj

Dotazník zájmů

Klient v dotazníku zaznamenává aktivity, o které má či měl zájem, včetně četnosti provádění.

Dotazník klient vyplnil společně s přítelkyní.

Často prováděné činnosti:

- **v současnosti:** sledování TV, řízení auta, PC, domácí práce, domácí mazlíčci, běh, dobrovolný hasič
- **v minulosti:** jízda na koni, řemeslo a dílna

Občas prováděné činnosti:

- **v současnosti:** poslech rádia a hudby, rybaření, historie, elektronika, zahradničení, vodní a zimní sporty, stolní i míčové hry, jízda na kole, skupinový sport, vycházky, posezení s přáteli, večere, kino, nákup a vaření pro potěšení, rodinné aktivity, nicnedělání, ruční práce
- **v minulosti:** adrenalinové sporty, cestování

Uváděné potíže při provádění volnočasových aktivit: Omezení svalové síly a potřeba odpočinku znemožnily klientovi ježdění i péči o koně a ztížily až znemožnily mu práci v dílně. Podle přítelkyně klient pomaleji reaguje na náhlé situace při řízení auta. Klient nemá zájem o nové činnosti. Nejvíce ho zajímají aktivity s rodinou, řemeslo a dílna, jízda na kole, na bruslích a koně. V budoucnu by se chtěl zaměřit na jízdu na koni a řemeslo.

Smysly: Nemá poruchu řeči, ani sluchu. Subjektivně vidí hůře na dálku, bude mít brýle (poukaz zatím nemá).

Kognitivní funkce: Klient je vigilní, lucidní, bez poruch kognitivních funkcí.

Psychosociální funkce: Komunikuje a spolupracuje s lidmi, kterým věří. Zodpovědně zastává své životní role. Je motivovaný, činnosti iniciuje a provádí bez potíží. Má tendence se přetěžovat. V současné době se o sebe snaží více dbát a nepřekračovat limity. Je aktivní, přizpůsobivý, flegmatický. Má poměrně dobrý náhled na svůj zdravotní stav. Podle klientovy přítelkyně každému vyhoví a se zlepšováním stavu se opět více přetěžuje.

Pracovní křivka

Tento nástroj hodnotí pozornost, motivaci, únavnost, schopnost sčítat a učit se, rychlost, vytrvalost, čtení, psaní, trpělivost, sebeovládání atd.

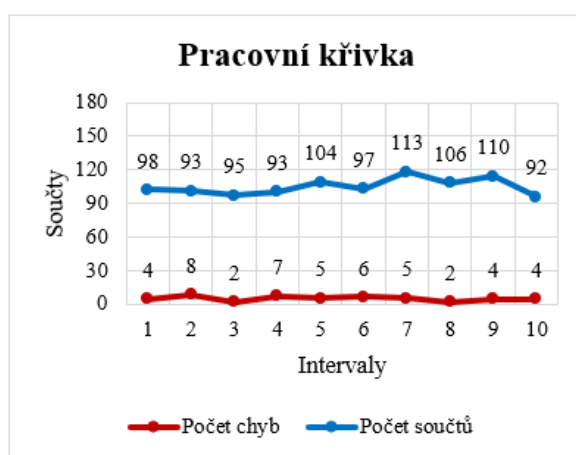
Klient pracoval soustředěně a nerušeně po dobu 30 min. Seděl staticky, měnil pozice dolních končetin, volně hýbal horní končetinou a jednou si protáhl záda. Od 1. intervalu byl patrný únavový tremor ruky, který postupně zesiloval.

Klient podle průměrného počtu součtů **splnil pásmo normy**, dosahoval dokonce nadprůměrných výsledků, tedy více než 90 součtů za interval. Průměrně zvládl 100,1 součtů za interval (celkem 1001 součtů). V součtech udělal **celkem 47 chyb**, z toho 3 byly nečitelné součty. V **každém intervalu měl více než 1 chybu**. V jednom intervalu měl dokonce 8 chyb. Pětkrát se opravil v 9. a 10. intervalu. Není proto vhodný pro zodpovědnou práci náročnou na pozornost.

Průběh pracovní křivky má kolísavou tendenci s počátečním nárůstem. Na konci křivka klesá. Pozvolný počáteční nárůst znázorňuje klientovu opatrnost a obezřetnost (Fricová, 2016). Kolísání a závěrečné klesání pravděpodobně způsobila stupňující se únava, občasná nejistota v součtech a možná potíže udržovat rovnoměrné pracovní tempo (Fricová, 2016). Rychlost počítání byla na úkor kvality.

Klient je dle míry chybovosti vhodný spíše pro práci s menší mírou zodpovědnosti (nebo s možností kontroly druhé osoby), která není vázaná na rychlost provedení. Je vhodné zařadit více pravidelných přestávek, případně zkrátit pracovní dobu.

Graf č. 8.1.2 Grafické znázornění výsledků Pracovní křivky klienta A – vlastní zdroj

Aspekční hodnocení postavy vestoje:

Zpředu – P akromion výraznější, vnitřní rotace ramen, difúzní hypotrofie DKK, DKK bez otoku, hematomů, barevných změn (i z boku a zezadu), aktivní jizva v pol. L stehna, piha (cca 1 cm) v pol. P stehna, drobné vyzrálé jizvy na kolena bilat., krevní sraženina v nehtovém lůžku P palce

Zboku – protrakce brady, zvýšená krční lordóza i hrudní kyfóza, protrakce ramen, mateřské znaménko na L paži, HKK bez otoku, hematomů, barevných změn, drobné vyzrálé jizvy na L předloktí, L dorsu ruky a v P dlani, krevní sraženina v nehtovém lůžku P IV. prstu, snížená bederní lordóza

Zezadu – P rameno nepatrně výše, prominující zádové svalstvo kolem lopatek – více vpravo, lopatky symetrické, P thorakohumerální trojúhelník výraznější

Palpace: postavení lopatek symetrické, HKK a DKK teplotně v normě, bez bolesti, otoku, jizvy na HKK i DKK pohyblivé, nebolestivé

Mobilita: Samostatně se otočí a posadí na lůžku, vydrží dlouho sedět bez opory zad, do stoje si pomáhá oporou o HKK. Chtěl by zvýšit svalovou sílu, aby se snáze otáčel a zlepšil tak kvalitu spánku.

Lokomoce: Chodí bez pomůcek. Denně zvládne 9500-10000 kroků. Pokud ujde 15000 kroků a ten den pomáhá v dílně, musí 2 dny odpočívat. Schody chodí bez opory, pokud je schod max. 20 cm vysoký. Ztrácí stabilitu, pokud zakopne nebo stoupne na malý předmět. Pravidelně běhá, ale pokud tak vyvolá bolesti DKK, musí omezit veškeré aktivity v následujících 2 dnech. Může běžet max. 6 km.

Funkční hodnocení horních končetin:

Dominance: pravá (klient píše PHK, mnoho činností zvládá PHK i LHK)

Rozsahy pohybů horních končetin:

Rozsahy aktivních pohybů obou horních končetin jsou omezené v krajních polohách z důvodu nedostatečné svalové síly. **PHK:** extenze (25°), horizontální abdukce (20°), zevní rotace (70°), vnitřní rotace (30°), dorzální flexe (50°), ulnární dukce (35°), abdukce CMC (40°), flexe MCP palce (40°), flexe IP2 II.-V. prstu (85°). **LHK:** extenze (20°), zevní rotace (70°), vnitřní rotace (50°), dorzální flexe (50°), ulnární dukce (30°), abdukce CMC (45°), flexe MCP palce (40°). Ostatní aktivní pohyby obou horních končetin jsou v plném rozsahu. Pasivní pohyby na obou horních končetinách jsou ve všech kloubech v plném rozsahu. Hyperextenze L lokte (-10°) a MCP II. prstu bilat. (-20°).

Svalový funkční test dle Jandy:

Svalová síla je funkční pro výkon všedních denních činností. Při práci v truhlářské dílně by však zatím z bezpečnostních důvodů neměl používat velkoodporové stroje. Svalová síla je nejvíce snížena při extenzi P ramene, extenzi v abdukci ramene bilat., flexi lokte při zapojení m. brachioradialis a brachialis bilat. a při abdukci v MCP kloubu IV. prstu bilat., kde **dosahuje stupně 3 nebo 3+** (překoná zemskou tíži). V ostatních segmentech **překoná středně velký nebo značný vnější odpor.**

JAMAR dynamometr – hodnocení síly stisku ruky

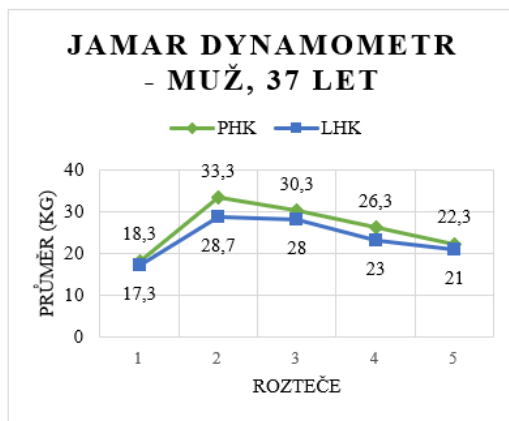
Klient se snažil podat co nejlepší výkon. Měl tendence k supinaci předloktí a elevaci ramene testované strany. Při měření v 5. rozteči dělal grimasy v obličeji. Po testu se cítil unavený, hlavně na HKK – patrný únavový tremor.

Svalová síla dominantní PHK je srovnatelná s LHK. Výsledky měření **částečně odpovídají křivce zvonu** s výrazným vrcholem v 2. rozteči. V porovnání s normou pro jeho věkovou

kategorii a pohlaví **dosahuje PHK vysoce podprůměrných hodnot** (odchylka -1,93) a **LHK statisticky významně snížených hodnot** (odchylka -2,29).

Klient je **svalovou silou stisku ruky v truhlářské dílně výrazně limitován**, zvláště při práci proti odporu.

Graf č. 8.1.3 Grafické znázornění výsledků síly stisku ruky klienta A – vlastní zdroj

Svalový tonus: mírná hypotonie bilaterálně, ověřeno aspekci i palpaci

Reflexy: eureflexie – bicipitový, tricipitový, stylo radiální a flexory prstů výbavné symetricky

Zánikové jevy: příznak Mingazziniho a Dufourův BPN bilaterálně

Taxe: taxe přesná bilaterálně (zkouška prst-nos), mírně ovlivňována únavovým tremorem HKK akrálně po dlouhodobé činnosti

Koordinace pohybů HKK: koordinace plynulá, přesná, dobře načasovaná, v přiměřeném tempu (ruka-ruka, oko-ruka), ověřeno vyšetřením diadochokinéze, bez významných patologií při provádění všedních denních činností

Úchopy:

kulový, válcový, pinzetový, klíčový, mincový, cigaretový – primární úchop, dobře vedené pohyby v přiměřeném tempu, všechny fáze bez souhybů a kompenzací

nehtový – primární úchop, dobře vedený pohyb v přiměřeném tempu, fáze přiblížení, sevření, uvolnění a oddálení bez souhybů a kompenzací, fázi držení kompenzuje klíčovým úchopem

špetka, tužkový – primární úchop, dobré vedení pohybů i koordinace prstů, v přiměřeném tempu, všechny fáze bez souhybů a kompenzací, úchop tužky dynamický tříprstý

bimanuální úchopy – pozorovány při ADL a testování (během modelové činnosti), bez souhybů, kompenzací, v přiměřeném tempu

luskání prsty, střihání – primární úchop, bez souhybů a kompenzací, dobré vedení pohybu s použitím adekvátní síly a škálování, v přiměřeném tempu

psaní na klávesnici – bez souhybů, koordinace prstů BPN, tempo mírně bradykinetické

Grafomotorika: Klient píše dominantní PHK. Psací i tiskací písmo je čitelné, normografické, bez známek třesu. Psaní rukou ho nebaví. Podle přítelkyně psát dlouho nevydrží, pohyb nehodnotí jako plynulý v porovnání s premorbidním stavem.

Jebsen-Taylor test motoriky ruky

Jedná se o nástroj testující jemnou i hrubou motoriku HKK. Jednotlivé úkoly se provádí na čas. Klient se snažil podat co nejlepší výkon, pracoval ve statickém sedu.

Ve všech úkolech, **kromě psaní**, dosáhl v porovnání s normou pro jeho věkovou skupinu a pohlaví **normálních nebo i lepších výsledků u nedominantní HK**. U **dominantní** končetiny byly výsledky podobné – pouze **psaní bylo velmi významně pomalejší** a výsledky úkolu „kameny“ **byly podprůměrné**.

Klient může pracovat v prostředí s vyššími nároky na hrubou motoriku i na koordinované pohyby (manipulace se stroji, nástroji, materiály, hřebíky atd.) a spíše menšími nároky na jemnou motoriku. Pokud by musel psát, potřeboval by mít k dispozici více času.

Tab. č. 8.1.4 Záznam výsledků Jebsen-Taylor testu klienta A – vlastní zdroj

Úkol	Nedominantní HK (s)	Norma	SD	Z skóre	Dominantní HK (s)	Norma	SD	Z skóre	Poznámky
Psaní	56,2	30,2	3,6	7,22	18,3	11,7	2,1	3,14	nedominantní HK - pravostranná lateroflexe hlavy
Otáčení karet	4,3	4,3	1,1	0	3,7	4,3	1,4	-0,43	dominantní HK - 1. kartu uchopil až napodruhé
Drobné předměty	5,6	6	1	-0,4	4,5	5,5	0,8	-1,25	
Simulované jedení	7,4	8	1,6	-0,38	5,8	6,7	1,1	-0,82	
Kameny	4,2	3,8	0,7	0,57	4	3,3	0,6	1,17	nedominantní HK - 3. a 4. kamenem málem shodil všechny; dominantní HK - 3. kámen málem spadl, 4. kámen pokládal pomaleji
Široké objekty lehké	3,2	3,3	0,6	-0,17	2,3	3,1	0,5	-1,6	
Široké objekty těžké	2,3	3,3	0,5	-2	2,2	3,2	0,5	-2	
Hodnocení odchylky	Významně podprůměrná (více než 2 SDS)	Vysoce podprůměrná (více než 1,5 SDS)	Podprůměrná (1,5 až 0,75 SDS)	Průměrná (0,75 až 0 až -0,75 SDS)	Nadprůměrná (-0,75 až -1,5 SDS)	Vysoce nadprůměrná (méně než -1,5 SDS)	Významně nadprůměrná (méně než -2 SDS)		

Purdue Pegboard

Tento test slouží k hodnocení schopností pro práci náročnou na jemnou motoriku. Klient se snažil podat co nejlepší výkon. Zvládl provést všechny subtesty. Byl však viditelný únavový svalový třes již od prvního úkolu.

V porovnání s jeho věkovou skupinou **dosáhl průměrných výsledků u všech položek kromě testování LHK, kde dosáhl podprůměrných hodnot.** Počet umístěných komponentů při kompletování má stoupající tendenci, klient má schopnost učit se.

V porovnání s normami výrobních a montážních prací klient **splňuje pásmo normy pro výrobní práce při kompletování.** Jinak dosahuje podprůměrných a vysoce podprůměrných hodnot. Je schopen provádět činnosti náročné na jemnou motoriku, ale musí na ně mít dostatek času.

Tab. č. 8.1.5 Záznam výsledků Purdue Pegboard testu klienta A – vlastní zdroj

Úkoly	1. pokus	2. pokus	3. pokus	Průměr	Norma (31-40 let)	SD	Z skóre	Porovnání s normou pro výrobní práce	Porovnání s normou pro montážní práce
PHK	15	14	16	15	15,35	1,72	-0,2	-1,71	-1,66
LHK	15	15	10	13,3	15,12	1,77	-1,03	-1,98	-1,86
HKK	12	11	13	12	12,42	1,65	-0,25	-1,27	-1,44
PHK + LHK + HKK	42	40	39	40,3	-	5,14	-	-1,66	-1,66
Kompletování	37	40	42	39,7	37,5	3,64	0,6	-0,27	-1,07
Hodnocení									
Významně podprůměrná (méně než -2 SDS)	Vysoce podprůměrná (méně než -1,5 SDS)		Podprůměrná (-1,5 až -0,75 SDS)	Průměrná (-0,75 až 0 až 0,75 SDS)	Nadprůměrná (0,75 až 1,5 SDS)	Vysoce nadprůměrná (více než 1,5 SDS)		Významně nadprůměrná (více než 2 SDS)	
Poznámky: Strídal pinzetový a špetkový úchop. Upustil hodně součástek, měl tendenci je sbírat. Hlavu ukláněl do lateroflexe od testované HK. Jednou vrátil upuštěnou součástku do misky. Koordinace horních končetin při kompletování plynulá, občas se mu nepodařilo uchopit součástku napoprvé. Součástky mu někdy vyklouzávaly kvůli pocení rukou.									

Čítí (citlivost):

Klient nemá poruchu žádné kvality čítí.

Funkční hodnocení dolních končetin:

Rozsahy pohybů dolních končetin:

Rozsahy aktivních pohybů obou dolních končetin jsou omezené v krajních polohách z důvodu nedostatečné svalové síly. **PDK:** flexe s extenzí a flexí kolene ($55^{\circ}+95^{\circ}$), vnitřní rotace (20°), zevní rotace (30°), dorzální flexe (10°). **LDK:** flexe s extenzí a flexí kolene ($60^{\circ}+100^{\circ}$), vnitřní rotace (20°), zevní rotace (35°), dorzální flexe (15°).

Ostatní aktivní pohyby obou dolních končetin jsou v plném rozsahu. Pasivní pohyby na obou dolních končetinách jsou ve všech kloubech v plném rozsahu.

Svalový tonus: mírná hypotonie bilaterálně, ověřeno aspekci i palpaci

Reflexy: eureflexie – patelární, Achillova šlacha a medioplantární výbavné symetricky

Zánikové jevy: příznak Mingazziniho BPN bilaterálně

Taxe: taxe přesná bilaterálně (zkouška pata-koleno)

Čítí:

Klient má lehkou poruchu povrchové citlivosti (hypestézie) v rozeznávání ostrého/tupého podnětu a termického čítí. U 2 z 5 podnětů na L plantě chybně určil, zda je ostrý/tupý a 2 z 5 podnětů na L plantě označil jako teplé místo chladných. Ostatní kvality povrchové a hluboké citlivosti nejsou porušeny.

Algometrie:

Klient na vizuální analogové škále 0 (bez bolesti) – 10 (nesnesitelná bolest) hodnotí bolest po zátěži stupněm 1.

Autoprojekční záznam bolesti

Klient si stěžuje na akutně recidivující křeče celých DKK medioventrálně s náhlým nástupem. Začaly v roce 2018, spouštěčem je fyzická únava. Objevují se nepravidelně přes den a trvají několik minut. Frekvenci nelze určit. Neudává hypestézie ani parestézie. Bolest se zhoršuje tělesnou, psychickou nebo emocionální zátěží a pohybem. Mírní ji léky, magnesiem a klidem. Doprovodná symptomatika: periodický spánek, poruchy spánku, usínání a koncentrace, podrážděnost.

Hodnocení soběstačnosti (provádění všedních denních činností):

Barthel index – vyšetření personálních všedních denních činností

- *najedení, napití* – samostatně bez pomoci **10 b.**
- *koupání* – samostatně se koupe ve vaně **5 b.**
- *osobní hygiena* – samostatně mytí obličeje, vlasů, čištění zubů, holení, stříhání nehtů **5 b.**
- *oblékání* – samostatně se oblékne, zapne knoflíky, zipy atd. **10 b.**
- *kontinence stolice a moči* – kontinentní **10 + 10 b.**
- *použití toalety* – samostatně bez pomoci usedne, očistí se, zvedne se, obleče se **10 b.**
- *přesun z lůžka na židli a zpět* – samostatně bez pomoci **15 b.**
- *pohyb (po rovině)* – samostatně ujde více než 50 m **15 b.**
- *schody* – samostatně bez pomoci a opory **10 b.**

Celkové skóre: 100 b. Klient je **nezávislý** na dopomoci druhé osoby v provádění personálních všedních denních činností.

Kompenzační pomůcky: nástavec na WC (používá ze zvyku)

Test instrumentální všedních činností iADL

- *telefonování* – samostatně vyhledá číslo, vytočí ho **10 b.**
- *transport* – samostatně cestuje dopravním prostředkem, jezdí převážně autem **10 b.**
- *nakupování* – samostatně dojde i dojde nakoupit **10 b.**

- *vaření* – samostatně uvaří celé jídlo **10 b.**
- *domácí práce* – samostatně udržuje domácnost s výjimkou těžkých prací, nerad žehlí **10 b.**
- *práce kolem domu* – provádí je samostatně a pravidelně **10 b.**
- *užívání léků* – samostatně užívá správnou dávku v určený čas **10 b.**
- *finance* – samostatně platí účty, zná příjmy a výdaje **10 b.**

Celkové skóre: 80 b. Klient je **nezávislý** na dopomoci druhé osoby v provádění instrumentálních všedních denních činností.

Přítelkyně ho hodnotí jako méně jistého v provádění ADL. Je opatrnější, přizpůsobil činnosti svým schopnostem, návaznost dílčích kroků není plynulá. Občas obtížněji polyká sousta.

Obr. č. 8.1.6 Výsledek modelové činnosti klienta A – vlastní zdroj

Modelová činnost:

Klient měl za úkol vyrobit dřevěný květináč dle verbálních instrukcí s použitím truhlářských strojů a nástrojů. Cílem bylo zhodnotit klientovy současné pracovní schopnosti a dovednosti proti nárokům práce truhláře a ověřit potenciál k návratu do zaměstnání.

Fyzické prostředí: vytápěná truhlářská dílna, lakovna, vestoje u pracovního stolu a u strojů, dobré osvětlení a odvětrávání

Předpokládaný čas provedení: 2 dny (1. den 1,5 hodiny, 2. den 1,5 hodiny)

Postup: Klient si měl připravit pomůcky a prostředí. 1. den měl naměřit a nařezat dřevo na formátovací pile a za pomoci vrtačky, šroubků a lepidla sestavit základní konstrukci květináče. 2. den měl namíchat 2 barvy mořidla, jednou barvou nastříkat základní konstrukci, druhou výplňové laťky a poté přidělat laťky k základní konstrukci sponkovací pistolí. Na závěr měl výrobek nastříkat lakem.

K úkolu přistupoval aktivně, dokonce navrhoval kroky navíc pro zkvalitnění výrobku (použití dalších strojů, nástrojů). Zvládal úkony náročnější na jemnou motoriku. Dodržoval instrukce, časové limity i zásady ergonomie při manipulaci s těžkými břemeny, které již zná. Instrukce potřeboval v průběhu opakovat. Jednou požádal o pomoc při obsluze protahovačky (=stroj upravující tloušťku dřeva, které jím projde). Kvůli omezené svalové síle zvládal max. odpor strojů 10-20 kg a obtížně dělal dřep. Byl upozorněn, aby pracoval s lepidlem a mořidlem ve výši pasu. Manipulace s těžkými břemeny (>20 kg) a velkoodporovými stroji je rizikem vzniku úrazů končetin, hlavy a trupu pádem břemena, pádem klienta držícího břemeno nebo úrazu odraženým kusem dřeva od stroje (řezná, bodná zranění atd.) Z ochranných pomůcek

používá pouze sluchátka, brýle mu nevyhovují. Hrozí riziko pracovního úrazu očí. Neměl zájem o ergonomickou úpravu manipulačního prostoru protahovačky („bylo by to zbytečné“). Díky klientově iniciativě a zkušenostem je výrobek velmi kvalitní. S výrobkem je téměř spokojen, za peníze by ho udělal precizněji. Klient je **potenciálně vhodný pro návrat do svého původního zaměstnání**, pokud zatím nebude pracovat s velkoodporovými stroji (frézou), nebude zvedat a nosit >20 kg a omezí činnosti ve dřepu.

Příloha č. 2 Modelová činnost – výroba dřevěného květináče

Modelová činnost: Výroba dřevěného květináče

Charakter činnosti: strojní i manuální práce

Stupeň obtížnosti: lehká až střední

Přepokládaný čas provedení: 2 dny (1. den 1,5 hodiny, 2. den 1,5 hodiny)

Fyzické prostředí: vytápěná truhlářská dílna, lakovna, ve stoje u pracovního stolu, strojů, dobré osvětlení, odvětrávání

Pomůcky a materiál:

truhlářská dílna – dřevěná prkna min. tloušťky 3,5 cm, lepidlo na dřevo, obyčejná tužka/propiska, metr/pravítko, vrtačka, šroubky, štětce, svěráky, formátovací pila, ochranné pomůcky (sluchátka)

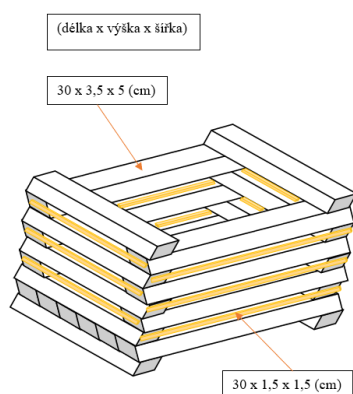
lakovna – lihové mořidlo (hnědé a černé), lak, odměrka, sponkovací pistole, tlakovací pistole, otočný stůl

Nároky na činnost: kognitivní funkce (paměť, pozornost, koncentrace), zrak, hmat, dlouhodobý stoj a sed, svalová síla, taxe, svalová síla stisku, povrchové čítí (taktilní, algické), hluboké čítí (vibrační), jemná motorika, úchopy, cílené pohyby, koordinace horních končetin, koordinace oko-ruka

Terapeutický a testovací cíl: zhodnocení klientových současných pracovních schopností a dovedností proti nárokům práce truhláře, ověření potenciálu k návratu do zaměstnání, a to při manipulaci s ručními nástroji a těžkými břemeny a při práci s odporovými stroji

Výsledný produkt: dřevěný květináč

Obr. č. 8.2.1 *Nákres dřevěného květináče*
– vlastní zdroj

Obr. č. 8.2.2 *Předloha dřevěného květináče*
od OBI Česko (2018)

Postup:

1. den

1. Připravit pomůcky a prostředí.
2. Naměřit a nařezat na pile 22 prken (délka 30 cm, šířka 5 cm) a 12 prken (délka 30 cm, šířka 1,5 cm).
3. Vytvořit dno květináče – na 2 základní širší prkna našroubovat 6 širších prken pomocí vrtačky a šroubků (širší stěnou prken dolů).
4. Lepidlem na dřevo slepit základní konstrukci ze 14 širších prken do tvaru „hranice“, z nich poslední 2 přilepit navrch (širší stěnou dolů).
5. Připevnit a zatížit slepenou konstrukci, nechat lepidlo schnout.
6. Uklidit pomůcky a prostředí.

2. den

1. Připravit pomůcky a prostředí.
2. Namíchat černé mořidlo.
3. Nastříkat užší prkna černým mořidlem a nechat chvíli schnout.
4. Namíchat hnědé mořidlo.
5. Nastříkat konstrukci hnědým mořidlem a nechat chvíli schnout.
6. Do středů mezer mezi širší prkna přidělat sponkovací pistolí užší prkna.
7. Namíchat lak.
8. Nastříkat hotový květináč lakem.
9. Výsledek nechat schnout, uklidit pomůcky a prostředí.

Instrukce pro terapeuta:

- Vysvětlit klientovi účel modelové činnosti a seznámit ho s jejími cíli.
- Motivovat klienta k výkonu.
- Slovně vyzvat klienta k přípravě pomůcek a materiálů potřebných pro činnost.
- Upravit prostředí pro ergonomickou práci s těžkými břemeny, klienta zkontrolovat, případně slovně opravit.
- Dbát na klientovo bezpečí při manipulaci s nástroji a stroji.
- Slovně zadat „Instrukce pro klienta“ k jednotlivým úkolům (co nejpřesněji).
- Pokud klient neporozuměl instrukcím, krok po kroku je zopakovat.
- Pozorovat klienta při provádění dílčích úkolů činnosti.
- Po skončení činnosti vyzvat klienta k subjektivnímu hodnocení, shrnout objektivní hodnocení.

Instrukce pro klienta: instrukce čte terapeut, *text kurzívou je pouze pro terapeuta*

1. den

- Připravte si potřebné pomůcky pro výrobu základní konstrukce dřevěného květináče. *Vyjmenovat pomůcky pro truhlářskou dílnu viz Pomůcky a materiál.*
- Naměřte a označte si potřebné rozměry pro 22 prken o délce 30 cm a šířce 5 cm na připravená dřevěná prkna.
- Dále si naměřte a označte potřebné rozměry pro 12 prken o délce 30 cm a šířce 1,5 cm na zbylá dřevěná prkna.
- Prkna nařežte na pile.
- 2 širší prkna budou tvořit základ květináče – širší stěnou dolů.
- Na základní prkna přidělejte postupně dno květináče z 6 širších prken pomocí vrtačky a šroubků – širší stěnou dolů.
- Na dno nalepte konstrukci květináče ze 14 prken – vždy 2 širší prkna (širší stěnou dolů) naproti sobě, aby byla na krajích dna a byla spolu rovnoběžná.
- Konstrukci připevněte svěrákem, zatížte závažím a nechte lepidlo schnout.
- Uklid'te si pomůcky a dílnu.

2. den

- Připravte si pomůcky pro dokončení výroby dřevěného květináče. *Vyjmenovat pomůcky pro lakovnu viz Pomůcky a materiál.*
- Namíchejte si černé mořidlo ve správném poměru.
- Rozložte si užší prkna na otočný stůl, roztok nalijte do tlakovací pistole a nastříkejte prkna černým mořidlem ze všech stran.
- Nechte prkna schnout a vypláchněte tlakovací pistoli.
- Namíchejte si hnědé mořidlo ve správném poměru.
- Položte základní konstrukci na otočný stůl, roztok nalijte do tlakovací pistole a nastříkejte konstrukci hnědým mořidlem ze všech stran.
- Nechte konstrukci schnout a vypláchněte tlakovací pistoli.
- Do středů mezer mezi každými 2 širšími prkny připevněte sponkovací pistolí užší prkna.
- Namíchejte si lak ve správném poměru.
- Nalijte lak do tlakovací pistole a nastříkejte celý květináč ze všech stran.
- Nechte květináč schnout, mezitím umyjte pomůcky a uklid'te pracovní plochu.

Adaptace: prkna nařeže druhá osoba, dělat delší přestávky mezi vrtáním vrtačkou, používat vrtačku s tlumičem vibrací na rukojeti, pracovat na protiskluzné podložce, nechat si na výrobu delší čas, všechny pomůcky, se kterými lze manipulovat, umístit pro práci do výšky pasu

Stupňování: terapeut sdělí instrukce najednou před zahájením činnosti (s možností zopakování) / sděluje instrukce postupně – vždy po dokončení předchozího kroku / klient si samostatně přečte instrukce, pomůcky připravuje klient / klient s pomocí terapeuta, prkna zbrousit do hladka na stroji / smirkovým papírem, pro spojování dřeva použít kladívko a hřebíky, vytvořit květináč z větších / menších prken, vytvořit květináč z většího / menšího množství prken

Instrukce pro hodnocení:

Objektivní:

Den:	1.	2.
Koncentrace:		
Motivace, zaujetí pro činnost:		
Jemná motorika (<i>úchopy, cílené pohyby, koordinace HKK, koordinace oko-ruka, dexterita, jistota, plynulost, frekvence upouštění pomůcek</i>):		
Tremor:		
Schopnosti a dovednosti (<i>rychlost vzhledem k celkovému času, časy jednotlivých podúkolu, potřebné adaptace či stupňování, pomoc od terapeuta</i>):		
Plynulost a kvalita práce (<i>přerušování dotazy, tendence mluvit s terapeutem, vynechání podúkolu</i>):		
Dodržování instrukcí (<i>odmítnutí/zpochybnění některého z podúkolu</i>):		
Využití kvalifikace z povolání:		

Subjektivní:

Stres:		
Vnímání zátěže (<i>svalová síla, bolest, snesitelná / nesnesitelná, intenzita, únava, potřeba odpočinku, koncentrace, emoce</i>):		
Vlastní výkon (<i>spokojenost / nespokojenost, co by se dalo zlepšit</i>):		

Poznámky:

Ergoterapeutické vyšetření – kazuistika B

Pohlaví: žena

Ročník narození a věk: 1956 (63 let)

Diagnóza: G61.0 Guillainův-Barréův syndrom, Akutní postinfekční polyneuritida

Datum vzniku onemocnění: 9.3. 2019

Rehabilitace: v době vyšetření plánuje pobyt v Rehabilitačním centru Beroun, 2x týdně individuální fyzioterapie a jiné procedury v Jánských lázních

Datum vyšetření: 17.5. – 31.10. 2019

Status praesens: orientována osobou, místem, časem i situací

NO: 9.3.2019 diagnostikován syndrom Guillain-Barré (pravděpodobně AMAN – akutní motorická axonální neuropatie). Spouštěčem akutní gastroenteritida ze šunky (infekce salmonelou, průjmy, nauzea, vomitus) a možná pracovní vyčerpání. Rozvoj syndromu od dlouhodobé bolesti prstů DKK a nestabilní chůze po chabou kvadruparézu s maximem kořenově. Na Neurologické klinice 1. LF UK aplikován IVIG. Zdravotní stav se zlepšuje. Přetrvává svalová slabost, mírná nestabilita, unavitelnost a parestázie na nose, zádech, na konci prstů HKK, výjimečně na pažích a v dlaních

OA: 2019 fraktura LHK a LDK, salmonelóza, 2017 cholecystektomie, 1997 jednostranná ovariektomie (pro cystu), 1996 plané neštovice (od dětí), v dětství průšnice a časté angíny (tonzilektomie)

GA: porody 2

RA: babička z otcovy strany po smrti – projevy GBS syndromu (tehdy nebylo možné diagnostikovat), otec po smrti – časté pneumonie, matka po smrti – fibrilace síní (citlivá na stres), dcera (28 let) – syndrom PCO, dcera (31 let) zdráva

FA: bylinné kapky

AA: neguje

TA: 1-2 dcl vína méně než 5x za rok

SA: Vdaná, žije s manželem a dcerou (28 let). Je 2 měsíce v pracovní neschopnosti. Nemá průkaz OZP, nepobírá invalidní důchod. Nemá příspěvek na péči, na mobilitu, na živobytí, na zvláštní pomůcku, ani doplatek na bydlení. Pobírá nemocenskou. Nezaopatřené osoby v domácnosti – dcera (mívá brigády).

BA: Bydlí v bytě 3+kk ve městě s více než 50 000 obyvateli. Musí překonávat 10-12 schodů do domu k výtahu, dokud nebude dostavěna rampa. Výtahem jezdí do 5. patra. V koupelně má klasickou vanu s přiměřeným manipulačním prostorem, používá sedačku na vanu. WC je zvlášť. Byt je téměř bezprahový, nebyly provedeny žádné úpravy.

Dostupnost služeb: Samoobsluha s omezeným sortimentem potravin 300 m od domu. Zastávka MHD (autobus) před domem, klientka jezdí 3 stanice do supermarketu a knihovny nebo přestoupí na tramvaj a jede na úřad nebo do banky. Cestou domů musí od zastávky překonávat 20 schodů v podchodu.

ŠA: všeobecné gymnázium s maturitní zkouškou, Filozofická fakulta Univerzity Karlovy

Kurzy: práce na PC, průvodce židovského muzea, turistický průvodce

Jazykové dovednosti: němčina (pokročilá)

Znalosti práce na PC: základní úroveň včetně práce ve Wordu, Excelu, Powerpointu, na internetu a sociálních sítích, vyřizování elektronické pošty, nahrává knihy do elektronické čtečky

Řidičský průkaz: kategorie B, od začátku onemocnění neřídila

PA: V pracovní neschopnosti od 10.3.2019, zaměstnána jako turistický průvodce v německém jazyce. Nemá jiné formy přivýdělku. V minulosti byla jednou po dobu 6 měsíců v evidenci Úřadu práce ČR. Nárok na starobní důchod bude mít za 1 rok a 7 měsíců. Nemá zájem o pracovní rehabilitaci (i vzhledem k věku).

- **náplň práce:** provádí turistické skupiny v Praze po Starém Městě, Hradčanech, dále v Terezíně a na Karlštejně
- **nároky:** svalová síla DKK, stabilita, dlouhodobá chůze a stoj v terénu i po městě, paměť, pozornost, časoprostorová orientace, exekutivní funkce, zrak, řeč, jazykové schopnosti, hrubá a jemná motorika
- **výše úvazku (včetně pracovní doby):** snížený úvazek (6 h denně)

V minulosti pracovala na konzervatoři jako učitelka německého jazyka (8 h denně, později kvůli dětem 5,5 až 6 h denně), jako učitelka německého jazyka na univerzitě, zahraniční redaktorka, tlumočnice ve filharmonii a vedoucí oddělení v rámci instituce.

Představa o budoucím zaměstnání: Ráda by se vrátila do svého zaměstnání, pokud by pracovala maximálně 2 hodiny denně. V případě potřeby změnit zaměstnání chce nadále uplatňovat němčinu v rámci výuky německého jazyka alespoň na jazykové škole. Nepotřebuje rekvalifikaci. Potřebovala by mít psací stůl a PC. Představa klientky o finančním ohodnocení je 15 000 Kč na částečný úvazek. Je ochotna dojíždět MHD po Praze v rozmezí 1 hodiny.

Subjektivní pohled klientky na své schopnosti využitelné v zaměstnání: Je pečlivá, dobrá pracovníce. Má dlouholeté zkušenosti s učením i s německým jazykem.

Smysly

Může koukat do dálky, číst s brýlemi. Hůře slyší.

Kognitivní funkce

Může dělat práci náročnou na paměť, pozornost apod., pokud bude zpracovávat přiměřené množství informací, případně bude mít možnost si zapisovat. Zvládá si zapamatovat věci, které je třeba udělat. Může pracovat v pomalejším tempu, podle instrukcí, řešit problémy a učit se nové věci. Není zvyklá počítat, potřebovala by kalkulačku.

Psychosociální funkce

Může komunikovat s veřejností. Má dostatek zkušeností s vedoucími pozicemi, může vést spíše pracovitý, tolerantní a respektující tým.

Pracovní polohy

Může dlouhodobě sedět. Může měnit polohy, pokud se může opřít o horní končetiny. Potřebuje dělat pravidelné přestávky, jinak vše zvládá běžnou rychlostí vzhledem k věku. Pod úrovní pasu zvládá pracovat v pomalejším tempu

Horní končetiny

Unese lehká břemena, vzhledem k věku zvládne práci s menšími nároky na hrubou motoriku horních končetin (rychlým změnám pohybů je lepší se vyvarovat). Může psát rukou.

Dolní končetiny a chůze

Stát a chodit v terénu i po rovině zvládá krátce (cca 2 h) anebo s přestávkami. Může chodit po schodech s oporou o zábradlí, po žebříku pouze na nízkých příčkách. Při ovládání pedálů v autě cítí nejistotu v nohách.

Prostředí

Nemůže pracovat v horku a zápachu. Může být vystavována vibracím. Zvládne změny teplotních podmínek, pokud nebudou extrémní. Může pracovat v exteriéru. Pokud bude pracovat cca 2-2,5 h, nepotřebuje mít nutně dostupné např. veřejné WC.

Technologie (stroje a nástroje)

Může pracovat s PC, číst z displeje, obrazovky, pracovat s ručními nástroji a stroji, pokud bude zaškolená.

Denní režim

Klientka vstává mezi 8:00 až 8:30. Po snídani a hygieně vaří. Před obědem dříve háčkovala. Po obědě spí max. 1 hodinu, poté jede s manželem nakoupit. Navečer maluje, háčkuje, čte nebo tráví čas s kamarádkou, případně s dcerami (meditace a další volnočasové aktivity). Spát chodí ve 23:00. O víkendu si neodpočine, dcera ji bere často ven. Víkendová únava se přenáší do následujícího týdne.

Chtěla by zkusit pracovat 2x týdně ve večerních hodinách.

Zájmy: čtení e-knih, cvičení na lůžku, krátké procházky, malování akvarelem, pastelkami nebo temperami na papír, v minulosti háčkování, hra na klavír (doprovázela dceru při zpěvu) a dlouhé túry (nerada se baví během výletu se seniorkami o jejich chorobách)

Smysly: Nemá poruchu řeči. Vidí hůře do blízka, nosí brýle na čtení. Hůře slyší, kompenzační pomůcku zatím nepotřebuje.

Kognitivní funkce: Klientka je vigilní, lucidní. Nemá poruchu kognitivních funkcí (paměti, pozornosti, schopnosti řešit problémy, časoprostorové orientace). Je unavitelnější. Subjektivně vnímá horší výbavnost slov, během rozhovoru a testování však neměla potíže.

Psychosociální funkce: Je komunikativní, spolupracující, motivovaná, činnosti iniciuje a provádí bez potíží. Zodpovědně zastává své životní role. Zná své limity. Je aktivní, přizpůsobivá, málo asertivní.

Modelová činnost simulující dílčí administrativní úkon

S klientkou byla provedena modelová činnost testující schopnosti potřebné pro zodpovědnou práci s čísly nebo textem. Časový limit sloužil jako motivační prvek.

Stupeň obtížnosti: lehká

Předpokládaný čas provedení: 20 minut

Fyzické prostředí: pracovna, příjemná teplota, dobré osvětlení, vsedě u stolu

Pomůcky: prázdné papíry, propiska, 1 předloha s 21 příklady (sčítání), stopky

Obr. č. 8.3.1 Předloha s příklady – vlastní zdroj

5+2	6+3	7+8	8+7	6+5	5+7	2+1
9+2	2+8	4+4	4+4	6+9	8+7	7+3
3+7	5+7	7+2	7+5	5+3	3+4	4+2

Nároky na činnost: pozornost, rychlost, zrak na blízko, koordinace horních končetin (pokud si zároveň ukazuje druhou rukou na příklady), jemná motorika, grafomotorika (úchop tužky)

Cíl: zhodnotit pozornost, motivaci, unavitelnost, vytrvalost, rychlost, trpělivost, schopnost počítat, číst, psát, učit se

Postup: připravit pomůcky a prostředí, zadat „Instrukce pro klientku“, nechat klientku pracovat vsedě u stolu po dobu 20 minut a držet se instrukcí pro terapeuta (měření času, podávání papírů), slovně ukončit testování, uklidit pomůcky a prostředí

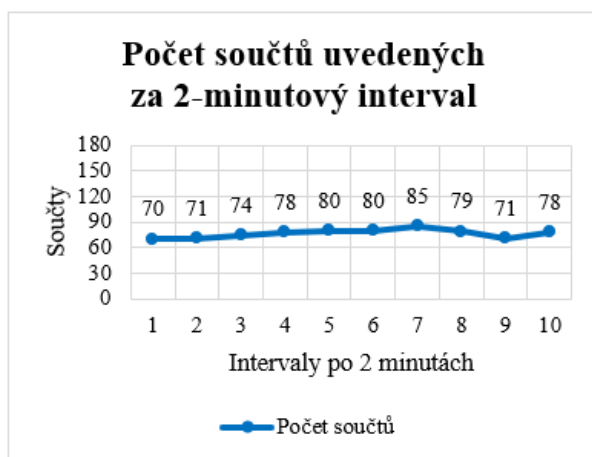
Instrukce pro terapeuta: vysvětlit účel modelové činnosti, seznámit klientku s cílem a časovým limitem, motivovat k výkonu, připravit předlohu a prázdné papíry zvlášť, dbát na ergonomii sedu, zadat „Instrukce pro klientku“ a v případě potřeby je zopakovat, spustit časovač s nastaveným dvouminutovým intervalem, nechat pracovat klientku dle instrukcí, průběžně obnovovat dvouminutový interval, v případě potřeby podávat další prázdné papíry, pozorovat výkon klientky, slovně ukončit testování, uklidit pomůcky a prostředí, společně zhodnotit činnost

Instrukce pro klientku: *„Před sebou vidíte předlohu s 21 příklady na sčítání. Příklady počítejte stále dokola bez zastavení po dobu 20 minut, součty pište vedle na prázdný papír do řádků za sebou. Jakmile papír zaplníte, dostanete nový. Každé 2 minuty uslyšíte zvukový signál. Po každém zvukovém signálu zakroužkujte právě zapsaný součet a ihned pokračujte v počítání. Sčítejte co nejrychleji, nejpřesněji a snažte se psát čitelně. Chyby můžete opravovat. Na konec testování vás slovně upozorním. Poté uklidíme pomůcky a prostředí.“*

Hodnocení: Klientka pracovala **motivovaně**, **soustředěně** a nerušeně. Měla **brýle na čtení**, psala pravou rukou, levým ukazováčkem si ukazovala na jednotlivé příklady v zadání. Seděla staticky, měla tendence uklánět trup vlevo. Většinu času si součty šeptala nebo říkala nahlas. Repetitivní činnost občas komentovala, ale byla **trpělivá** a pracovala **vytrvale** až do konce. Po skončení testování si stěžovala na „zatumnutí“ ruky.

Klientka **počítala** a **psala rychle**, čitelně a **neudělala žádnou chybu**. Během pozorování nebyly patrné žádné funkční poruchy HKK. Na výsledky mohla mít vliv neporušená **krátkodobá paměť** a **schopnost učení**. Výsledky byly zaznamenány do grafu (viz graf číslo 8.3.2). Průběh křivky znázorňující tempo práce má mírně rostoucí tendenci se zakolísáním na konci. Zakolísání pravděpodobně způsobila **stupňující se únava ruky**. Na základě orientačního porovnání s výkonem zdravého jedince by klientka mohla dělat **zodpovědnou práci** náročnou na **psaní** a **pozornost v rychlém pracovním tempu** s možností **pravidelných přestávek** v klidnějším prostředí. Vzhledem k **únavě** je vhodné zkrátit pracovní dobu na **max. 3-4 hodiny denně** v dopoledních či odpoledních hodinách a dbát na zásady **ergonomie sedu**.

Graf č. 8.3.2 Znárodnění výsledků modelové činnosti, administrativní úkon – vlastní zdroj

Aspekční hodnocení postavy vestoje:

Zpředu – vnitřní rotace L ramene, hypotrofie svalů ruky, aktivní jizva na břicho v úrovni spodních žeber, prominující břišní stěna, DKK bez otoku, hematomů, barevných změn (i z boku a zezadu), drobná vyžralá jizva pod L kolenem, hallux valgus, snížená klenba nohou, kladívkové prsty

Zboku – protrakce brady, zvýšená krční lordóza i hrudní kyfóza, protrakce ramen, HKK bez otoku, hematomů, barevných změn, výsev pih na pažích, aktivní jizva na P předloktí

Zezadu – P rameno výše, lopatky symetrické, mírná lateroflexe trupu vlevo, výsev pih v oblasti zad, P thorakohumerální trojúhelník výraznější, lýtkové varixy, piha (\varnothing 1 cm) na L lýtku

Palpace: postavení lopatek symetrické, jizvy pohyblivé a nebolestivé, HKK i DKK teplotně v normě, bez bolesti, otoku

Mobilita: Samostatně se otočí a posadí na lůžku, vydrží dlouho sedět bez opory zad, do stoje si pomáhá oporou o HKK. Při sprchování vsedě je pro ni náročné zvedat nohy, když se předkloní, má strach, že upadne.

Lokomoce: Chodí s jednou francouzskou berlí, případně s vycházkovou holí. Schody chodí s oporou o zábradlí. Chůze je mírně bradykinetická, antalgická s cílem odlehčit LDK. Má mírné potíže se stabilitou v terénu (do mírného kopce). Pokud ztratí stabilitu, vybočí z trajektorie chůze. Po dvouhodinové chůzi s přestávkami je zadýchaná a unavená.

Funkční hodnocení horních končetin:

Dominance: pravá (přeučena z levé)

Funkční rozsahy pohybů horních končetin:

Funkční rozsahy aktivních pohybů obou horních končetin jsou ve všech kloubech v plném rozsahu a symetrické.

Hodnocení síly a síly stisku ruky:

Svalová síla a síla stisku ruky je dle orientačního vyšetření téměř BPN.

Svalový tonus: v normě, ověřeno aspekci i palpaci

Reflexy: hyporeflexie – levostranný bicipitový, areflexie – pravostranný bicipitový a tricipitový, stylo radiální a flexory prstů bilaterálně

Zánikové jevy: příznak Mingazziniho a Dufourův BPN bilaterálně

Taxe: taxe přesná bilaterálně (zkouška prst-nos), mírné zpomalení pohybu při dotyku

Koordinace pohybů HKK: koordinace plynulá, přesná, dobře načasovaná, v mírně pomalejším tempu (ruka-ruka, oko-ruka), ověřeno vyšetřením diadochokinéze, občas obtížné provést stejný pohyb oběma HKK zároveň, jinak bez významných patologií při provádění všedních denních činností

Úchopy:

kulový, válcový, pinzetový, nehtový, klíčový, cigaretový – primární úchop, dobře vedené pohyby v přiměřeném tempu, všechny fáze bez souhybů a kompenzací

mincový – primární úchop, automaticky používá tři prsty, dobře vedený pohyb v přiměřeném tempu, všechny fáze bez souhybů a kompenzací

špetka – primární úchop, dobré vedení pohybů i koordinace prstů, v mírně pomalejším tempu, všechny fáze bez souhybů a kompenzací

tužkový – primární dynamický tříprstý úchop, uvolněný

bimanuální úchopy – pozorovány při ADL a testování, bez souhybů, kompenzací, v přiměřeném tempu

luskání prsty, psaní na klávesnici – bez souhybů, koordinace prstů BPN, tempo mírně bradykinetické

Grafomotorika: Klientka píše PHK přeúčenou na dominantní. Psací i tiskací písmo je čitelné, normografické, bez známek třesu.

Vyšetření hrubé a jemné motoriky modelovou činností

S klientkou byla provedena modelová činnost testující hrubou a jemnou motoriku ruky v 5 úkolech (viz tab. č. 8.3.3).

Stupeň obtížnosti: lehká

Předpokládaný čas provedení: 15 minut

Fyzické prostředí: pracovna, příjemná teplota, dobré osvětlení, vsedě u stolu

Pomůcky: pět herních karet, dvě misky, lžíce, pět těstovin, smetáček, lopatka, pět knoflíků, ošatka, patero ponožek, pět jablek

Nároky na činnost: pozornost, rychlost, taxe, hrubá a jemná motorika, úchopy, koordinace horních končetin

Cíl: zhodnotit kvalitu hrubé a jemné motoriky

Postup: přichystat stranou všechny pomůcky, před každým úkolem připravit prostředí, potřebné pomůcky a vysvětlit jeho provedení, každý úkol provést nejprve LHK, poté PHK, uklidit pomůcky

Instrukce pro terapeuta: vysvětlit účel modelové činnosti, seznámit klientku s cílem, s předpokládaným časem provedení, motivovat k výkonu, vyzvat k přípravě pomůcek, dbát na ergonomii sedu, zadat „Instrukce pro klientku“, instrukce zopakovat, pozorovat výkon klientky, společně zhodnotit jednotlivé úkoly

Instrukce pro klientku: „Přineste si všechny pomůcky (*vyjmenovat*). Připravte si pomůcky pro první úkol – otáčení karet (*obdobný pokyn opakovat před každým úkolem*). Terapeut vždy rozestaví pomůcky. Úkol proveďte nejprve levou rukou, poté pravou rukou. Pracujte co nejrychleji, pokud vám něco upadne, nechte to být a pokračujte dále. Po posledním úkolu uklidíte pomůcky.“

Hodnocení: Klientka pracovala motivovaně, ve statickém sedu. Dobře zvládala úkol náročný na **koordinaci horních končetin**. Všechny **dlaňové i digitální úchopy** provede **bez souhybů a kompenzací**. S některými předměty (ponožky, jablka) manipulovala opatrně, chtěla je esteticky umístit na ošatku. Všechny úkoly (viz tab. č. 8.3.3) dělala **ve viditelně pomalejším tempu**, časový limit však dodržela. Klientka hodnotí, že **neměla prakticky žádné potíže**, pouze se jí **hůře nabíraly těstoviny** na lžíci.

Na základě pozorování by klientka **mohla pracovat v prostředí s nižšími nároky na hrubou a jemnou motoriku** nebo by měla mít **o cca 20 % více času** na provedení úkolů. V práci by uplatnila i **smysl pro estetiku**.

Tab. č. 8.3.3 Modelová činnost pro testování hrubé a jemné motoriky – vlastní zdroj

Pořadí	Úkol	Poznámky
1.	Otáčení pěti karet	bradykinetické tempo
2.	Nabírání pěti těstovin lžicí	bradykinetické tempo, LHK - 3. těstovinu nabrala napodruhé, PHK - 2. těstovina spadla na zem a 4. nabrala napodruhé
3.	Nametání pěti knoflíků smetáčkem na lopatku	bradykinetický pohyb, v zápěstí pouze drobný pohyb, činnost vycházela více z lokte a ramene
4.	Umístit patero ponožek na ošatku	bradykinetický pohyb, během plnění úkolu přemýšlela, kam předměty na ošatku umístit
5.	Umístit pět jablek na ošatku	viz 4. úkol

Obr. č. 8.3.4 Fotodokumentace modelové činnosti testující hrubou a jemnou motoriku – vlastní zdroj

Vyšetření jemné motoriky modelovou činností

S klientkou byla provedena modelová činnost testující jemnou motoriku při zapichování špendlíků v rychlém tempu. Čas sloužil jako motivační prvek a zároveň ohraničoval činnost, aby se klientka příliš neunavila zapichováním všech špendlíků.

Stupeň obtížnosti: lehká až středně těžká

Předpokládaný čas provedení: 10 minut

Fyzické prostředí: pracovna, příjemná teplota, dobré osvětlení, vsedě u stolu

Pomůcky: brýle, 25 špendlíků, jehelník, stopky

Nároky na činnost: zrak, pozornost, rychlost, taxe, jemná motorika, úchopy, koordinace horních končetin, oko-ruka

Cíl: zhodnotit kvalitu jemné motoriky

Postup: přichystat pomůcky, před každým úkolem vysvětlit nebo zopakovat jeho provedení, provést úkol LHK, poté PHK, a nakonec oběma HKK zároveň (vždy 3 pokusy), uklidit pomůcky

Instrukce pro terapeuta: vysvětlit účel modelové činnosti, seznámit klientku s cílem, s předpokládaným časem provedení a časovým limitem, motivovat k výkonu, vyzvat k přípravě pomůcek, dbát na ergonomii sedu, zadat „Instrukce pro klientku“, instrukce zopakovat, pozorovat výkon klientky, společně zhodnotit jednotlivé úkoly

Instrukce pro klientku: „Připravte si pomůcky (*vyjmenovat*). Špendlíky mějte vysypané na stole na straně testované ruky, nebo na obou stranách. Na každý úkol máte 3 pokusy – 30 vteřin na každý pokus. Budete pracovat pravou rukou, poté levou rukou a nakonec oběma zároveň. Pracujte co nejrychleji, pokud vám špendlík upadne, nechte ho být a pokračujte dále. Po posledním pokusu uklidte pomůcky.“

Hodnocení: Klientka pracovala motivovaně, měla brýle na blízko. Všechny úkoly (viz tab. č. 8.3.5) dělala ve **viditelně pomalejším tempu**. Ve snaze zrychlit pro ni bylo **obtížné oddělit jeden špendlík** nehtovým úchopem od ostatních a **manipulovat** s ním v prstech. Střídala **nehtový** a **pinzetový** úchop, všechny fáze provedla **bez souhybů** a **kompenzací**. Neměla potíže při **koordinaci oko-ruka**, **koordinace horních končetin** byla zpočátku obtížná (ve 3. úkolu zapichovala špendlíky postupně). Klientka dodala, že se jí špendlíky lepily na prsty a při snaze je rychle oddělit měla **strach, že se píchne**. Na základě pozorování je klientka schopna provádět činnosti s **menšími nároky na jemnou motoriku**, nebo potřebuje mít alespoň o **cca 20 % více času** na jejich provedení, a to přiměřeně k velikosti předmětů zájmu.

Tab. č. 8.3.5 Modelová činnost pro testování jemné motoriky – vlastní zdroj

		1. pokus (ks)	2. pokus (ks)	3. pokus (ks)	průměr	Poznámky
30 vteřin	PHK	7	7	7	7	bradykinetické tempo, jeden špendlík umístila LHK, jednou měla problém uchopit špendlík
	LHK	8	8	6	7,33	bradykinetické tempo, občas měla problém špendlík dobře uchopit nebo zvednout pouze jeden
	HKK	6	7	7	6,66	jehelník přidržovala terapeutka, ze začátku zapichovala špendlíky postupně levou a pravou rukou, bradykinetické tempo

Obr. č. 8.3.6 Fotodokumentace modelové činnosti testující jemnou motoriku – vlastní zdroj

Čítí (citlivost):

Klientka nemá poruchu žádné kvality čítí na horních končetinách.

Funkční hodnocení dolních končetin:

Funkční rozsahy pohybů dolních končetin:

Funkční rozsahy aktivních pohybů obou dolních končetin jsou omezené v krajních polohách při flexi v kyčlích vsedě z důvodu nedostatečné svalové síly (obtížně zvedá nohy a přitáhne kolena k tělu).

Ostatní aktivní pohyby obou dolních končetin jsou v plném rozsahu a symetrické. Pasivní pohyby v kyčlích na obou dolních končetinách jsou v plném rozsahu.

Svalový tonus: hypotonie bilaterálně, ověřeno aspekci i palpaci

Reflexy: areflexie – patelární, Achillova šlacha a medioplantární bilaterálně

Zánikové jevy: příznak Mingazziniho BPN bilaterálně

Taxe: taxe přesná bilaterálně (zkouška pata-koleno)

Čítí:

Klientka má lehkou poruchu všech kvalit povrchové citlivosti (hypestézie) na bérkách a nohách a těžkou poruchu vibračního čítí (hypestézie až anestézie). Začátek a konec vibrací označovala často se zpožděním, někdy až po oddálení zdroje od místa působení. Anestézie vibračního čítí: vnitřní kotník a hlavička I. metatarzu LDK, vnější kotník PDK. Ostatní kvality hluboké citlivosti nejsou porušeny.

Algometrie:

Klientka na vizuální analogové škále 0 (bez bolesti) – 10 (nesnesitelná bolest) hodnotí aktuální bolest jako stupeň 3-4. Stěžuje si na recidivující bolesti LHK a LDK po zhojených frakturách a akutní bolest mezi palcem a II. prstem PHK od opory o francouzskou berli. Objevují se obvykle přes den. Udává parestézie konců prstů, nosu, zad a výjimečně paží, spouštěčem nervové vypětí a stres z přehlčení aktivitami. Frekvenci nelze určit.

Hodnocení soběstačnosti (provádění všedních denních činností):

Vyšetření personálních všedních denních činností

- *najedení, napití* – samostatně bez pomoci
- *koupání* – samostatně se sprchuje ve vaně, používá sedačku na vanu, chce pořídit madla
- *osobní hygiena* – samostatně mytí obličeje, vlasů, česání, čištění zubů, stříhání nehtů
- *oblékání* – samostatně se vsedě oblékne, punčochy teď nenosí, má obavy z navlékání
- *kontinence stolice a moči* – kontinentní
- *použití toalety* – samostatně bez pomoci usedne, očistí se, zvedne se, obleče se
- *přesun z lůžka na židli a zpět* – samostatně bez pomoci
- *pohyb (po rovině)* – samostatně ujde více než 50 m, chodí s francouzskou nebo vycházkovou hůl, na nerovném terénu hrozí riziko pádu
- *schody* – samostatně bez pomoci s oporou o zábradlí

Klientka je **soběstačná** v provádění personálních všedních denních činností.

Kompenzační pomůcky: francouzské berle, vycházková hůl, sedačka na vanu, plánuje pořídit madla

Vyšetření instrumentálních všedních denních činností

- *vaření, příprava jídla* – vaří a peče často, za poslední měsíc neměla potíže v dílčích činnostech
- *nakupování* – jezdí MHD, unese středně těžké tašky, těžké tašky nosí manžel
- *finance (vedení domácnosti, bankovní transakce)* – samostatně bez potíží, využívá internet
- *transport* – jezdí hromadnou dopravou, zvládne nastoupit i do bariérového prostředku, využívá převážně místa k sezení
- *domácí práce* – samostatná ve všech činnostech, které má na starosti, manžel vytírá
- *užívání léků* – samostatně bez pomoci
- *telefonování a telekomunikace* – samostatně, používá PC, má tablet, mobilní telefon (tlačítkový), občas nejistá, zda dobře zmáčkla tlačítko, když přijímá hovor/píše SMS
- *péče o druhé* – samostatně, běžná péče o manžela, případně dceru

Klientka je **soběstačná** v provádění instrumentálních všedních denních činností.

Obr. č. 8.3.7 Výsledek modelové činnosti klientky B – Mapy.cz (2020)

Modelová činnost:

Klientka měla za úkol projít danou trasu a na každém z 11 stanovišť říct naučený text dle verbálních instrukcí v německém či českém jazyce. Činnost vycházela z náplně práce současného zaměstnání. Cílem bylo zhodnotit klientčiny současné pracovní schopnosti a dovednosti proti nárokům práce průvodce a ověřit potenciál k návratu do zaměstnání.

Fyzické prostředí: chůze centrem Prahy (11 stanovišť), rovný terén (asfalt, dlažební kostky, obrubníky), rušná místa, lavička na 1 stanovišti, v případě potřeby pouliční osvětlení

Předpokládaný čas provedení: 2 hodiny

Postup: Klientka si měla připravit a sbalit pomůcky a dopravit se na 1. stanoviště. Tam měla pozdravit a zahájit prohlídku v německém jazyce. Následně měla projít všechna stanoviště v daném pořadí, na každém se zastavit, říct naučený text, který si vybrala společně s trasou z vlastního itineráře (první 3 stanoviště v německém jazyce, ostatní v českém) a případně odpovědět na otázky. Na 11. stanovišti měla ukončit prohlídku a rozloučit se.

K úkolu přistupovala aktivně, svědomitě a soustředěně. Neměla významné potíže s pamětí, sdělovaný obsah na sebe dobře navazoval, nebyly patrné žádné mezery. Na trase se dobře orientovala. Mluvila plynule, jasně a v přiměřeném tempu. Hlasitost se snažila upravovat

vzhledem ke vzdálenosti terapeuta. Výklad byl poutavý, výborně ovládala německý i český jazyk, pružně reagovala na otázky. Sama aktivně vysvětlovala nejasnosti. Zvládala úkony náročné na hrubou a jemnou motoriku (chůze o holi, manipulace s deštníkem). Neměla potíže s chůzí, stáním na stanovištích, ani se stabilitou. Při chůzi a ve stoji s oporou o hůl se prověšuje do P ramene, což přetěžuje okolní struktury a může způsobit bolesti, které naruší práci i soustředění. Po hodině se projevovala **únava** těžkopádnější chůzí, klientka byla při výkladu zadýchaná, pouze na jednom stanovišti si mohla sednout na lavičku. Dodržovala instrukce, vymezený čas trasy, na stanovištích se nezdržovala déle, než bylo třeba. Nepotřebovala pomoc druhé osoby. Úkol splnila plynule, bez přerušování, žádné stanoviště nevynechala. Po dokončení činnosti si stěžovala na mírnou bolest LDK (po fraktuře) a únavu. Se svým výkonem byla spokojená, ráda by trasu rozšířila o další stanoviště, kde by říkala více informací, pokud by se zlepšily fyzické schopnosti. Klientka je **potenciálně vhodná pro návrat do svého původního zaměstnání**, pokud bude pracovat **max. 2 hodiny denně, 1-2 dny v týdnu**, bude mít možnost odpočinku vsedě na více stanovištích a bude se soustředit na správné držení těla se zaměřením na ramenní kloub vzhledem k nutné opoře o francouzskou berli.

Příloha č. 4 Zprávy z podrobného ergoterapeutického vyšetření – kazuistika B

Zpráva z ergoterapeutického vyšetření pro klientku a Úřad práce ČR

Závěr: 63letá žena byla od 17. 5. do 31. 10. 2019 podrobena ergoterapeutickému vyšetření v rámci bakalářské práce pro zhodnocení potenciálu k návratu do původního zaměstnání. 8 let pracuje jako **turistická průvodkyně v německém jazyce na DPČ**. Aktuálně je v **pracovní neschopnosti** od 10. 3. 2019. Na **starobní důchod** bude mít nárok za 1 rok a 7 měsíců. Do 29. 2. 2020 by se chtěla **vrátit zpět do svého původního zaměstnání**, pokud bude moci pracovat **max. 2 hodiny denně**. Absolvovala kurzy **průvodce židovského muzea, turistického průvodce a práce na PC**. Vystudovala **filozofickou fakultu**. V minulosti pracovala jako **učitelka německého jazyka, zahraniční redaktorka, tlumočnice a vedoucí oddělení**. Pokud by musela změnit zaměstnání, chtěla by **učit němčinu na jazykové škole na cca 0,25 úvazku**. K práci by potřebovala **psací stůl a PC**. Její ideální představa o finančním ohodnocení by byla **15 000 Kč**, ale myslí si, že je to nereálné při zkráceném úvazku. Je ochotna **dojíždět MHD po Praze do 1 hodiny**. Nemá zájem o rekvalifikaci, ani o pracovní rehabilitaci. Je **pečlivá a má dlouholeté zkušenosti s učením a německým jazykem**.

Nemá poruchu kognitivních funkcí (paměti, pozornosti, orientace, plánování, řešení problémů atd.). Podle modelové činnosti je **schopna provádět repetitivní administrativní činnost bezchybně v rychlém tempu**. Je tedy **vhodná pro zodpovědnou práci náročnou na pozornost**. Používá **brýle na blízko, hůře slyší**. Má **dobrý náhled** na svou situaci. Je **pracovitá, přizpůsobivá, ale méně asertivní**.

Chodí s **francouzskou berlí** nebo **vycházkovou holí**, schody zvládne s oporou o zábradlí. Kvůli sníženým fyzickým schopnostem dolních končetin potřebných pro ovládání pedálů se **bojí řídit auto po Praze**. Je **nezávislá na dopomoci druhé osoby** v provádění všedních denních činností. Používá **sedáčku na vanu**, plánuje si pořídit **madla**. Mívá **bolesti levé horní a dolní končetiny** po zhojených zlomeninách a **bolesti pravé ruky** z přetížení při chůzi s francouzskou berlí. Nejvíce ji omezuje **únava, dekontace při výdrži vestoje a při chůzi na delší vzdálenost, mírná nestabilita a bolest levé dolní končetiny při chůzi**. Je přeúčená pravačka. **Svalová síla mírně omezuje funkční hybnost dolních končetin v kyčlích při překonávání vysokých překážek**. Subjektivně hodnocené vyšetření prokázalo, že je **síla stisku obou rukou dostačující pro výkon pracovních i všedních denních činností**. Dobře zvládá dílčí úkoly s **menšími nároky na hrubou a jemnou motoriku** horních končetin. Rukou zvládne psát **krátkodobě v rychlém tempu**, na klávesnici píše **pomaleji**. Podle modelových činností zvládá **manipulovat se všemi typy předmětů**. S předměty manipuluje

obvykle v **pomalejším tempu**. Nemá porušenou citlivost horních končetin, může **bezpečně pracovat s předměty, které mají ostré hrany a přizpůsobí oblečení teplotním výkyvům (v zimě)**. Má poruchu povrchové citlivosti a vnímání vibrací na dolních končetinách. Proto u ní hrozí **riziko pádu při ztrátě rovnováhy** při pohybu na nerovném terénu.

Klientčin **návrat do původního zaměstnání (turistická průvodkyně na DPČ)** je z **ergoterapeutického pohledu reálný do půl roku až do roka** v případě zajištění dále uvedených doporučení.

Doporučení: Vzhledem k omezeným fyzickým schopnostem a nižší toleranci zátěže doporučuji klientce pracovat ideálně **dopoledne nebo navečer maximálně 2 hodiny denně** (např. **cca od 17:00 do 19:00**), **1-2 dny v týdnu**. V průběhu pracovní doby klientce doporučuji dělat **pravidelné přestávky** (5-10 minut odpočinku vsedě na každém druhém stanovišti – nutno předem naplánovat trasu prohlídky tak, aby si měla kam sednout). Klientka může pracovat i na **jiných pozicích**, které by splňovaly dále uvedená **doporučení** (platící i pro práci průvodkyně).

Klientka může dělat práci v **pozdolném tempu**. Může číst z displeje, obrazovky i z listu, komunikovat s veřejností, učit se nové věci, pracovat dle instrukcí, řešit problémy, pracovat s PC, klávesnicí i myší. V práci může využít své schopnosti **mluvit německy a překládat**. Doporučuji klientce **zodpovědnou práci s čísly náročnou na pozornost**, případně na **krátkodobé psaní v rychlém tempu** (do 20 minut). K vykonávání práce potřebuje **brýle na blízko**. Nedoporučuji práci na **vedoucí pozici**, aby klientka nebyla příliš vystavována stresovým situacím.

Může chodit s **kompensačními pomůckami** po městě, v terénu i po **schodech** vysokých max. **cca 15 cm**, ale měla by mít možnost využít **výtah nebo rampu**. Může **dlouhodobě pracovat vsedě**, měnit polohy (např. ze dřepu do stoje s možností **opřít se o horní končetiny**), případně pracovat v **teplotně příjemném prostředí bez zápachů**. Může dělat činnosti s **běžnými nároky na svalovou sílu, sílu stisku a koordinaci horních končetin**. Doporučuji klientce práci spíše **krátkodobě náročnou na rychlost s pozvolnými změnami** pracovního tempa. Měla by mít vždy **více času** na činnosti náročné na hrubou a jemnou motoriku (o cca 20 %).

V případě návratu do původního zaměstnání doporučuji, aby měla klientka k dispozici od zaměstnavatele **alespoň o 30-45 minut více na jednu prohlídku**. Pro klientku by bylo vhodné vytvořit např. nové místo **průvodkyně pro osoby vyššího věku** a pro osoby, které se pohybují **pomaleji** (např. **OZP**). V tomto případě doporučuji naplánovat trasu tak, aby měli

všichni možnost si na stanovištích sednout. V případě **změny zaměstnání** doporučuji klientce pracovat ideálně **3-4 hodiny dopoledne cca od 8:00 do 12:00 2-3 dny v týdnu** s možností dělat **pravidelné přestávky** (alespoň 10 minut každou hodinu). Příklady **vhodných pracovních pozic**: pedagožka na jazykové škole, soukromá učitelka, tlumočnice.

Pro urychlení návratu do zaměstnání je třeba se zaměřit na **zvyšování kondice, svalové síly dolních končetin, zlepšování rovnováhy, citlivosti dolních končetin a na hospodaření s časem pro odpočinek**, aby mohla pracovat s co nejmenšími omezeními jako průvodkyně alespoň po Praze. Doporučuji klientce **více vyvážit odpočinek s volnočasovými aktivitami** (zredukovat množství víkendových aktivit, které podniká s dcerou, nebo je realizovat převážně v Praze). Dále doporučuji **navštívit lékaře kvůli řešení bolestí levé horní a dolní končetiny**, které ji omezují, a poté **pokračovat v ergoterapii nebo fyzioterapii** cílenými na zvládnání nároků práce turistického průvodce podle možností dle místa bydliště s minimální frekvencí jednou týdně.

Zpráva z ergoterapeutického vyšetření pro lékaře a zdravotníky

Závěr: 63letá žena s Guillain-Barré syndromem diagnostikovaným 9. 3. 2019, byla od 17. 5. do 31. 10. 2019 podrobena ergoterapeutickému vyšetření v rámci bakalářské práce pro zhodnocení potenciálu k návratu do původního zaměstnání. 8 let pracuje jako **turistická průvodkyně v německém jazyce na DPČ**. Aktuálně je v **pracovní neschopnosti** od 10. 3. 2019. Na **starobní důchod** bude mít nárok za 1 rok a 7 měsíců. Do 29. 2. 2020 by se chtěla **vrátit zpět do svého původního zaměstnání**, pokud bude moci pracovat **max. 2 hodiny denně**. Absolvovala kurzy **průvodce židovského muzea, turistického průvodce a práce na PC**. Vystudovala **filozofickou fakultu**. V minulosti pracovala jako **učitelka německého jazyka, zahraniční redaktorka, tlumočnice a vedoucí oddělení**. Pokud by musela změnit zaměstnání, chtěla by **učit němčinu na jazykové škole na cca 0,25 úvazku**. K práci by potřebovala **psací stůl a PC**. Její ideální představa o finančním ohodnocení by byla **15 000 Kč**, ale myslí si, že je to nereálné. Je ochotna **dojíždět MHD po Praze do 1 hodiny**. Nemá zájem o rekvalifikaci, ani o pracovní rehabilitaci. Je **pečlivá** a má **dlouholeté zkušenosti s učením a německým jazykem**.

Nemá poruchu kognitivních funkcí. Podle modelové činnosti je **schopna provádět repetitivní administrativní činnost bezchybně v rychlém tempu**. Je tedy **vhodná pro zodpovědnou práci náročnou na pozornost**. Používá **brýle na blízko, hůře slyší**. **Má dobrý náhled** na svou situaci. Je **pracovitá, přizpůsobivá, ale méně asertivní**.

Chodí s **francouzskou berlí** nebo **vycházkovou holí**, schody zvládne s oporou o zábradlí. Kvůli sníženým fyzickým schopnostem dolních končetin potřebných pro ovládání pedálů **se bojí řídit auto po Praze**. Je **nezávislá na dopomoci druhé osoby** v provádění všedních denních činností. Používá **sedáčku na vanu**, plánuje si pořídit **madla**. Mívá **bolesti LHK a LDK** po zhojených frakturách a **bolesti P ruky** z přetížení při chůzi s francouzskou berlí. Při chůzi má tendence **prověšovat se do P ramene**. Nejvíce ji omezuje **únava, dekondice při výdrži vestoje a při chůzi na delší vzdálenost, mírná nestabilita a bolest LDK při chůzi**. Je přeúčená pravačka. **Svalová síla mírně omezuje funkční hybnost DKK v kyčelních kloubech v krajních polohách. Svalová síla stisku obou HKK je orientačně téměř bez patologií**. Dobře zvládá dílčí úkoly s **menšími nároky na hrubou a jemnou motoriku HKK**. Rukou zvládne psát **krátkodobě v rychlém tempu**, na klávesnici píše **pomaleji**. **Provede všechny úchopy** bez souhybů a kompenzací. S předměty manipuluje obvykle v **pomalejším tempu**. Nemá poruchu čítí na HKK, může **bezpečně pracovat s předměty, které mají ostré hrany a přizpůsobí oblečení teplotním výkyvům (v zimě)**. Má poruchu povrchového čítí všech kvalit a vibračního čítí na DKK. Proto u ní hrozí **riziko pádu při ztrátě rovnováhy** při pohybu na nerovném terénu.

Klientčin **návrat do původního zaměstnání (turistické průvodkyně na DPČ)** je z **ergoterapeutického pohledu reálný do půl roku až do roka** v případě zajištění dále uvedených doporučení.

Doporučení: Vzhledem k omezeným fyzickým schopnostem a nižší toleranci zátěže doporučuji klientce pracovat ideálně **dopoledne nebo navečer maximálně 2 hodiny denně**, (např. **cca od 17:00 do 19:00**), **1-2 dny v týdnu**. V průběhu pracovní doby klientce doporučuji dělat **pravidelné přestávky** (5-10 minut odpočinku vsedě na každém druhém stanovišti – nutno předem naplánovat trasu prohlídky tak, aby si měla kam sednout). Klientka může pracovat i na jiných pozicích, které by splňovaly dále uvedená doporučení (platící i pro práci průvodkyně).

Klientka může dělat práci **v pozvolném tempu**. Může číst z displeje, obrazovky i z listu, komunikovat s veřejností, učit se nové věci, pracovat dle instrukcí, řešit problémy, pracovat s PC, klávesnicí i myší. V práci může využít své schopnosti **mluvit německy a překládat**. Doporučuji klientce **zodpovědnou práci s čísly náročnou na pozornost**, případně na **krátkodobé psaní v rychlém tempu** (do 20 min). K vykonávání práce potřebuje **brýle na blízko**. Nedoporučuji práci na **vedoucí pozici**, aby klientka nebyla příliš vystavována stresovým situacím.

Může chodit s **kompenzačními pomůckami** po městě, v terénu i po **schodech** vysokých max. **cca 15 cm**, ale měla by mít možnost využít **výtah nebo rampu**. Může **dlouhodobě pracovat vsedě**, měnit polohy (např. ze dřepu do stoje s možností **opřít se o horní končetiny**), případně pracovat v **teplotně příjemném prostředí bez zápachů**. Může dělat činnosti s **běžnými nároky na svalovou sílu, sílu stisku a koordinaci HKK**. Doporučuji klientce práci spíše **krátkodobě náročnou na rychlost s pozvolnými změnami pracovního tempa**. Měla by mít vždy **více času** na činnosti náročné na hrubou a jemnou motoriku (o cca 20 %).

V případě návratu do původního zaměstnání doporučuji, aby měla klientka k dispozici od zaměstnavatele **alespoň o 30-45 minut více na jednu prohlídku**. Pro klientku by bylo vhodné vytvořit např. nové místo **průvodkyně pro osoby vyššího věku** a pro osoby, které se pohybují **pomaleji** (např. **OZP**). V tomto případě doporučuji naplánovat trasu tak, aby měli všichni možnost si na stanovištích sednout. V případě **změny zaměstnání** doporučuji klientce pracovat ideálně **3-4 hodiny dopoledne cca od 8:00 do 12:00 2-3 dny v týdnu**. Příklady **vhodných pracovních pozic**: pedagožka na jazykové škole, soukromá učitelka, tlumočnice.

Pro urychlení návratu do zaměstnání je třeba se zaměřit na **zvyšování kondice, svalové síly DKK, zlepšování stability, reedukaci čítí na DKK a na hospodaření s časem pro odpočinek**, aby mohla pracovat s co nejmenšími omezeními jako průvodkyně alespoň po Praze. Doporučuji klientce **více vyvážit odpočinek s volnočasovými aktivitami** (zredukovat množství víkendových aktivit, které podniká s dcerou, nebo je realizovat převážně v Praze). Dále doporučuji **navštívit lékaře kvůli řešení bolestí LHK a LDK** po frakturách, které ji omezují, a poté **pokračovat v ergoterapii nebo fyzioterapii** cílenými na zvládnání nároků práce turistického průvodce podle možností dle místa bydliště s minimální frekvencí jednou týdně.

Tab. č. 8.4.1 Porovnání silných stránek klientky B – vlastní zdroj

	Verze pro lékaře a zdravotníky	Verze pro klienta a Úřad práce ČR
SILNÉ STRÁNKY	chodí o francouzské berli nebo vycházkové holi, špatné postavení P ramene	chodí s francouzskými berlemi nebo vycházkovou holí
	dobrá prognóza	zlepšuje se zdravotní stav
	absolvovala kurzy práce na PC, průvodce židovského muzea a turistického průvodce	absolvovala kurzy práce na PC, průvodce židovského muzea a turistického průvodce
	umí pracovat na PC	umí pracovat na PC
	má zkušenosti jako učitelka němčiny, zahraniční redaktorka a tlumočnice	má zkušenosti jako učitelka němčiny, zahraniční redaktorka a tlumočnice
	zvládá zodpovědnou práci náročnou na kognitivní funkce a práci s čísly	zvládá zodpovědnou práci náročnou na paměť, pozornost atd. i práci s čísly
	zrak na dálku a řeč BPN	dobry zrak na dálku, komunikuje zcela bez obtíží
	dobry náhled na svůj zdravotní stav	nepřetěžuje se, snaží se dodržovat své limity
	umí komunikovat s veřejností, řešit problémy, má zkušenosti s vedoucími pozicemi	umí komunikovat s veřejností, řešit problémy, má zkušenosti s vedoucími pozicemi
	zvládá dlouhodobě pracovat vsedě	zvládá dlouhodobě pracovat vsedě
	může pracovat v prostředí s měnícími se teplotami a být vystavována vibracím	může pracovat v prostředí s měnícími se teplotami a být vystavována vibracím
	provede všechny fáze primárních úchopů	zvládne uchopit a manipulovat se všemi typy předmětů (např. deštník, mikrofon)
	píše čitelně v rychlém tempu	píše čitelně v rychlém tempu
	potenciálně vhodná pro návrat i do původního zaměstnání	potenciálně vhodná pro návrat i k původní práci průvodce

Tab. č. 8.4.2 Porovnání slabých stránek klientky B – vlastní zdroj

	Verze pro lékaře a zdravotníky	Verze pro klienta a Úřad práce ČR
SLABÉ STRÁNKY	unaví se po celodenních aktivitách a dlouhodobé chůzi	unaví se po celodenních aktivitách a dlouhodobé chůzi
	riziko pádu při chůzi na nerovném povrchu (porucha stability)	při chůzi po nerovném terénu ztrácí stabilitu, hrozí nebezpečí pádu
	má řidičský průkaz skupiny B, ale v současné době neřídí	má řidičský průkaz skupiny B, ale v současné době neřídí
	subjektivně horší výbavnost slov	subjektivně horší výbavnost slov
	dalekozrakost, hůře slyší	potřebuje brýle na čtení, okolí na ni musí mluvit hlasitěji
	je méně asertivní	je méně asertivní

	nemůže pracovat v extrémním horku a v zápachu	nemůže pracovat v extrémním horku a v zápachu
	zvládá spíše pomalejší pracovní tempo	zvládá spíše pomalejší pracovní tempo
	nepravidelné bolesti LHK a LDK po frakturách, bolesti P ruky z opory o francouzskou berli	obtěžují ji bolesti levé horní i dolní končetiny po zlomeninách a bolest pravé ruky kvůli opoře o francouzskou berli
	zvládá práci s menšími nároky na hrubou a jemnou motoriku, v pomalejším tempu	zvládá práci s menšími nároky na hrubou a jemnou motoriku, potřebuje cca o 20 % více času
	některé funkční rozsahy pohybů DKK jsou v krajních polohách omezené kvůli nedostatečné svalové síle	snížená síla některých svalů dolních končetin, překoná cca 15 cm vysoké schody nebo nižší překážky

Příloha č. 5 Modelová činnost – průvodce po Praze

Modelová činnost: Provádění Prahou s vyprávěním naučeného obsahu

Charakter činnosti: průvodcovská služba

Stupeň obtížnosti: lehká (vzdálenost 2-3 km, čas), těžká (jazykové dovednosti)

Přepokládaný čas provedení: 2 hodiny

Fyzické prostředí: exteriér centra Prahy (trasa: Křižovnické nám. – Karlova ul. – Řetězová ul. – Husova ul. – Mariánské nám. – Staronová synagoga – Maiselova ul. – Nám. Franze Kafky – Staroměstské nám. – Karolinum – Stavovské divadlo), terén bez většího stoupání či klesání (na trase: rovný asfalt, dlažební kostky, obrubníky, výmoly), rušná místa, lavička na 1 stanovišti, v případě potřeby pouliční osvětlení

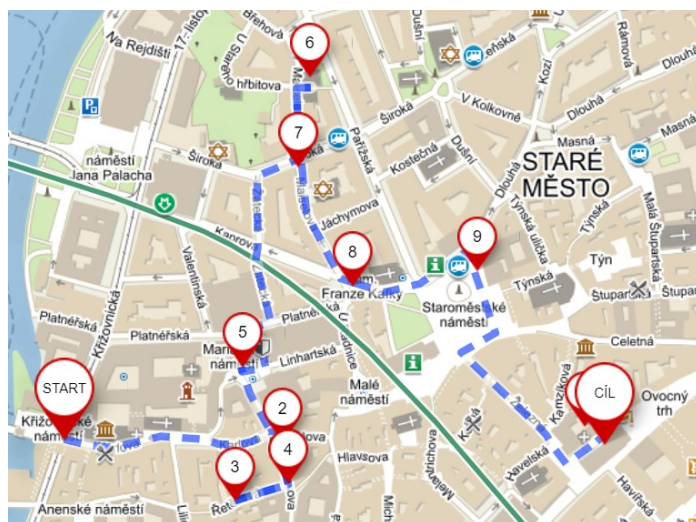
Pomůcky: PC, pohodlná obuv, oblečení dle počasí, lahev s pitím, francouzská hůl, mobilní telefon, průvodcovský deštník

Nároky na činnost: kognitivní funkce (paměť, pozornost, časoprostorová orientace, exekutivní funkce), jazykové schopnosti, zrak, řeč, dlouhodobá chůze, svalová síla, síla stisku, stabilita, povrchové i hluboké cití na dolních končetinách, hrubá a jemná motorika

Terapeutický a testovací cíl: zhodnotit klientčiny současné pracovní schopnosti a dovednosti simulací práce průvodce (absolvováním pěší trasy po Praze s výkladem v ČJ a NJ) a ověřit potenciál k návratu do zaměstnání

Dosažený cíl: absolvovat trasu v daném časovém limitu, odříkat celý výklad, který si klientka vybrala společně s trasou z vlastního itineráře, v češtině a němčině

Obr. č. 8.5.1 Mapa trasy k modelové činnosti průvodce – Mapy.cz (2020)

Postup:

1. Připravit a sbalit pomůcky.
2. Dopravit se včas na 1. stanoviště.
3. Pozdravit a zahájit prohlídku v německém jazyce.
4. Projít všechna stanoviště v daném pořadí dle předem daných instrukcí (měla možnost vybrat si jednu z tras, kterou znala ze zaměstnání).
5. Na každém stanovišti se zastavit, říct naučený text, případně odpovědět na otázky (první 3 stanoviště v německém jazyce, ostatní v českém jazyce).
6. Na 11. stanovišti ukončit prohlídku a rozloučit se.

Instrukce pro terapeuta:

- Telefonicky vyzvat klientku k přípravě pomůcek potřebných pro činnost a oznámit čas setkání na 1. stanovišti.
- Vysvětlit klientce účel modelové činnosti a seznámit ji s jejími cíli.
- Motivovat klientku k výkonu.
- Slovně zadat podrobné „Instrukce pro klientku“ k průběhu prohlídky.
- Pokud klientka neporozuměla instrukcím, krok po kroku je zopakovat.
- Pozorovat klientku při chůzi, případně upozornit na chybný stereotyp nebo posturu.
- Pozorně poslouchat výklad v německém i českém jazyce.
- Dbát na klientčino bezpečí (stabilita, rušná místa, mnoho lidí, projíždějící auta).
- Po skončení činnosti vyzvat klientku k subjektivnímu hodnocení, shrnout objektivní hodnocení.

Instrukce pro klientku: instrukce čte terapeut, *text kurzívou je pouze pro terapeuta*

- Telefonická komunikace: Připravte si potřebné pomůcky. *Vyjmenovat pomůcky pro činnost viz Pomůcky.* Setkáme se v (konkrétní čas) na Křižovnickém náměstí.
- Na místě setkání: Pozdravte a zahajte prohlídku, obojí v německém jazyce.
- Projděte všechna stanoviště v předem daném pořadí trasy, kterou jste si vybrala z itineráře.
- Na každém stanovišti se zastavte, řekněte k němu příslušné informace, případně odpovězte na položené otázky.
- První 3 stanoviště vyprávějte v německém jazyce, od 4. stanoviště, tedy od Husovy ulice, vyprávějte v českém jazyce.
- Snažte se mluvit nahlas.
- Na posledním stanovišti ukončete prohlídku a rozlučte se, obojí v českém jazyce.

Adaptace: na každém stanovišti najít místo pro sezení (prodloužit čas pro zdolání trasy), prodloužit výklad pro výplň přestávek, používat obě francouzské hole, chodit s chodítkem, využít mikrofon s reproduktorem, mít při sobě poznámky s textem, mapu s vyznačenou trasou

Stupňování: zkrátit / rozšířit trasu o další stanoviště, naučit a zapamatovat si informace pro přidání stanoviště, naplánovat vlastní trasu, najít / vymyslet pro ni vlastní výklad

Instrukce pro hodnocení:

Objektivní:

Kognitivní funkce a koncentrace (<i>paměť, pozornost, časoprostorová orientace, pořadí vyprávěných pasáží</i>)	
Motivace, zaujetí pro činnost:	
Řeč (<i>artikulace, hlasitost, plynulost</i>):	
Hrubá a jemná motorika (<i>úchopy, koordinace HKK</i>):	
Kondice (<i>stoj, chůze, stabilita</i>):	
Schopnosti a dovednosti (<i>vedení, umění zaujmout, jazykové dovednosti, rychlost vzhledem k celkovému času, časy jednotlivých stanovišť, potřebné adaptace či stupňování, pomoc od terapeuta</i>):	
Plynulost a kvalita práce (<i>přerušování dotazy, tendence mluvit s terapeutem, vynechání podúkolů</i>):	
Dodržování instrukcí (<i>odmítnutí/zpochybnění některého z podúkolů</i>):	
Využití kvalifikace z povolání:	

Subjektivní:

Stres:	
Vnímání zátěže (<i>svalová síla a cití DKK, bolest snesitelná / nesnesitelná, intenzita, únava, potřeba odpočinku, koncentrace, emoce</i>):	
Vlastní výkon (<i>spokojenost / nespokojenost, co by se dalo zlepšit</i>):	

Poznámky:

Ergoterapeutické vyšetření – kazuistika C

Pohlaví: žena

Ročník narození a věk: 1981 (37 let)

Diagnóza: G61.0 Guillainův-Barréův syndrom, AIDP, Akutní postinfekční polyneuritida

Datum vzniku onemocnění: listopad 2017

Rehabilitace: v době vyšetření plánuje rehabilitaci v Centru fyzioterapie Zličín, 1x denně individuální fyzioterapie během 3 pobytů v Rehabilitačním centru Beroun, 1x denně individuální fyzioterapie, ergoterapie a logopedie v Rehabilitačním ústavu Kladruby, 2x denně individuální fyzioterapie, 1x denně individuální ergoterapie a 1x za 2 dny logopedie na Klinice rehabilitace a tělovýchovného lékařství 2. LF UK a FN Motol, 2x denně individuální fyzioterapie na Neurologické klinice 1. LF UK

Datum vyšetření: 4.2. – 13.6. 2019

Status praesens: orientována osobou, místem, časem i situací

NO: V listopadu 2017 diagnostikován syndrom Guillain-Barré (AMAN – akutní motorická axonální neuropatie). Spouštěčem akutní pneumonie s obtížemi chřipkového charakteru (únava, kašel, subfebrilie). Rozvoj v těžkou chabou kvadruparézu s maximem kořenově, s akutní respirační insuficiencí (napojena na UPV – tracheostomie), vegetativními dysbalancemi (hypertenze a tachykardie), parestéziemi končetin a jazyka, diplopií, oftalmoparézou, parézou n. abducens i n. facialis bilat., parézou n. hypoglossus (plazila jazyk vlevo), lehkou orofaryngeální dysfagií s NGS a dysartrií. Průběh komplikován infekty dýchacích a močových cest. Na Neurologické klinice 1. LF UK podstoupila 25.11. – 4.12.2017 cyklus pěti plazmaferéz. Zdravotní stav se pomalu zlepšuje. Přetrvává svalová slabost, nestabilita, unavitelnost, potíže s jemnou motorikou, grafomotorikou, parestézie v dlaních a na konci prstů HKK, hypestézie při kontaktu s předmětem. Dobře odpočívá, vždy se brzy cítí lépe.

OA: v plánu operace močového měchýře, 2019 rosacea v oblasti tváře (incize zánětlivého ložiska v tváři vpravo), 2018 depresivní syndrom reaktivní při primárním onemocnění (smutek, úzkost, obavy do budoucna, vyrovnání se s náročnou životní situací), 2017 akutní pneumonie, 2012 konizace čípku, 2010 komoce mozku, 2000 kožní forma lupus erytematodes (sledována v revmatologickém ústavu, ale neléčí se), 1987 umbilikální i inkuinální hernie

GA: porody 2, nitroděložní tělísko

RA: otec kardiovaskulární obtíže a infarkt myokardu, matka DM I. typu a alergie, bratr psoriáza, sestra podezření na APA syndrom, endometrióza a alergie, dvě dcery (4 a 8 let) zdravý

FA: kyselina listová

AA: prach, pyly, kovy, Klacid (antibiotikum)

TA: nikotinismus do r. 2007

SA: Vdaná, žije s manželem a dcerami (4 a 8 let). 2 měsíce před onemocněním ukončila MD a vracela se do práce. Je rok a půl v pracovní neschopnosti. Nemá průkaz OZP, nepobírá invalidní důchod. Nemá příspěvek na péči, na mobilitu, na živobytí, na zvláštní pomůcku, ani doplatek na bydlení. Pobírá nemocenskou. Nezaopatřené osoby v domácnosti – dvě dcery.

BA: Bydlí v bytě 4 + kk ve městě s více než 50 000 obyvateli. V domě musí překonávat 6 až 8 schodů k výtahu, výtahem jezdí do 6. patra. V koupelně má klasickou vanu s dostatečným manipulačním prostorem a sprchový kout s nízkou vaničkou (používá více). Kompenzační pomůcky nepotřebuje. WC je zvlášť. V kuchyni nepoužívá vysoko umístěné skřínky. Byt je bezprahový, místo některých prahů byly položeny nízké lišty.

Dostupnost služeb: Samoobsluha 50 m od domu, využívá internetový obchod, na úřad a do banky dojíždí samostatně autem. Zastávky MHD 300 m a 320 m. Klientka MHD používá pouze s manželem a dětmi.

ŠA: všeobecné gymnázium s maturitní zkouškou, Ekonomická a Právnická fakulta Západočeské univerzity v Plzni, neabsolvovala žádný kurz

Jazykové dovednosti: domluví se anglicky (C1), německy

Znalosti práce na PC: lehce pokročilá úroveň, používá Word, Excel, Powerpoint, pracuje v internetových prohlížečích, vyřizuje elektronickou poštu

Řidičský průkaz: kategorie B, momentálně řídí pouze bez dětí

PA: V pracovní neschopnosti od 27.11.2017, zaměstnaná jako ředitelka státní instituce. Nemá jiné formy přivýdělku. V minulosti nebyla a není vedena v evidenci Úřadu práce ČR. Přemýšlí o pracovní rehabilitaci.

- **náplň práce:** kancelářské práce, administrativa, management
- **nároky:** dlouhodobý sed, chůze, jemná motorika, úchopy, koordinace HKK, oko-ruka, grafomotorika, ovládání PC a kancelářských strojů, psaní na klávesnici, paměť, pozornost, exekutivní funkce, schopnost vést lidi a rozhodovat atd.
- **výše úvazku (včetně pracovní doby):** plný úvazek (oficiálně 8 h denně na pracovišti, ale odchází dříve kvůli dětem a pracuje 4 h doma)

V minulosti pracovala jako asistentka na ministerstvu a poté jako ředitelka odboru (8 a více h denně).

Představa o budoucím zaměstnání: Chtěla by se vrátit do svého zaměstnání, ale nezvládala by pracovní náplň. Plánuje hledat práci na přechodnou dobu s menšími nároky (možná kancelářskou práci v právní oblasti), než znovu získá schopnosti pro současné zaměstnání. Její představa o výši úvazku je 0,25-0,5, v práci 2-3 dny v týdnu. Nepotřebuje rekvalifikaci, chce se více realizovat a zapojovat hlavu při práci. Je ochotna dojíždět po Praze, jiné podmínky nemá.

Subjektivní pohled klienta: Dokáže řešit problémy, umí vést lidi.

AMAS (Activity Matching Ability System)

V dotazníku klientka porovnává své schopnosti s nároky pracoviště. V semistrukturovaném rozhovoru ze svého subjektivního pohledu je konkrétně popisuje včetně omezení a navrhuje potřebná opatření. Má téměř reálný náhled na své schopnosti, její požadavky jsou přiměřené a realizovatelné. Subjektivně se vnímá nejvíce limitována v těchto oblastech: práce s čísly, psaní..., poloha a pohyb, pohyb po pracovišti, horní končetiny, vlivy prostředí.

Sluch, komunikace, práce s čísly, čtení, psaní, signalizace rukama

- **může:** využívat sluch, komunikovat, číst
- **s omezením může:** pracovat s čísly (na PC, méně ručního psaní)
- **nemůže:** psát, signalizovat rukama

Zrak a vnímání

- **může:** sledovat předměty na blízko, využívat periferní vidění, rozlišovat barvy, tvary, vzory a velikosti předmětů
- **s omezením může:** využívat zrak na dálku a rozlišovat předměty v různých vzdálenostech (s brýlemi)
- **nemůže:** odhadovat pohyb objektů

Poloha a pohyb

- **s omezením může:** sedět (<8 h), dosahovat rukama do výšky >1,5 m (možná vsedě), lézt pod nízké předměty (plazením, na měkkém podkladu), rozhlížet se do stran, nahoru a dolů (ne v pohybu, pouze na místě), nosit předměty (nízkou hmotnost)
- **nemůže:** stát, pracovat ve výšce 0,5 m nad zemí, v úrovni podlahy, naklánět se dopředu, do stran, sahat rukama za sebe, často měnit polohy, zvedat předměty

Pohyb po pracovišti

- **může:** přecházet po pracovišti

- **s omezením může:** pohybovat se po rampách (mírný sklon)
- **nemůže:** pohybovat se v úzkých prostorech, mezi překážkami, chodit po schodech, lézt po žebříku, pracovat ve výškách, dlouho chodit

Dolní končetiny

- **může:** používat pravou i levou nohu, používat nohy v součinnosti, ovládat pedály a spínače

Horní končetiny

- **může:** používat pravou paži a ruku
- **s omezením může:** používat levou paži a ruku (menší nároky na svalovou sílu zápěstí), pracovat v předpažení (s přestávkami), používat ruce v součinnosti (s většími předměty, menší nároky na jemnou motoriku), uchopovat a manipulovat s předměty a nástroji (více pravou rukou, méně s ostrými, nebo v pomalém tempu)
- **nemůže:** rozlišovat předměty hmatem

Vlivy prostředí

- **může:** pracovat na otevřených prostranstvích, s chrániči sluchu
- **nemůže:** pracovat v malém uzavřeném prostoru, v izolaci, horku, prachu, pylu, ve velkém chladu, střídat prostředí (teploty, osvětlení, hluk), s prostředky dráždicími kůži, ovládat běžící stroje, být dlouho vystavována vibracím

Kognitivní funkce

- **může:** dělat práci náročnou na paměť, soustředění, přesnost, pracovat podle instrukcí, v rychle se měnícím pracovním tempu, samostatně, ve skupině, učit se nové úkoly (to klientku baví), dělat více věcí současně, hledat závady, rozhodovat, komunikovat s veřejností (klientku to nebaví)
- **nemůže:** pracovat na vedoucí pozici (vzhledem ke stresu)

Ovladače a displeje

- **může:** obsluhovat přístroje, číst z obrazovek a displejů, reagovat na světelná znamení, rozlišovat zvuky, zvukové signály, pracovat s počítačovou myší
- **s omezením může:** pracovat s ručními nástroji (s méně ostrými nebo v pomalém pracovním tempu, nenáročnými na svalovou sílu), s PC a klávesnicí (v pomalém tempu), jezdit na služební cesty (s pravidelnými přestávkami), jezdit autem (běžné řízení, ne taxi)

WHODAS 2.0 (World Health Organization Disability Assessment Schedule 2.0)

Jedná se o dotazník, kde klientka subjektivně hodnotí kvalitu svého života. Z dotazníku vyplývá, že se klientka cítí zdravotním stavem limitována z 27 %. Vnímá jeho negativní vliv na osobní i rodinný život a na volnočasové aktivity. Jako nejvíce problematickou vnímá oblast potíží s pohyblivostí (50 %) a participaci ve společnosti (44 %). Nejhůře vnímá problémy

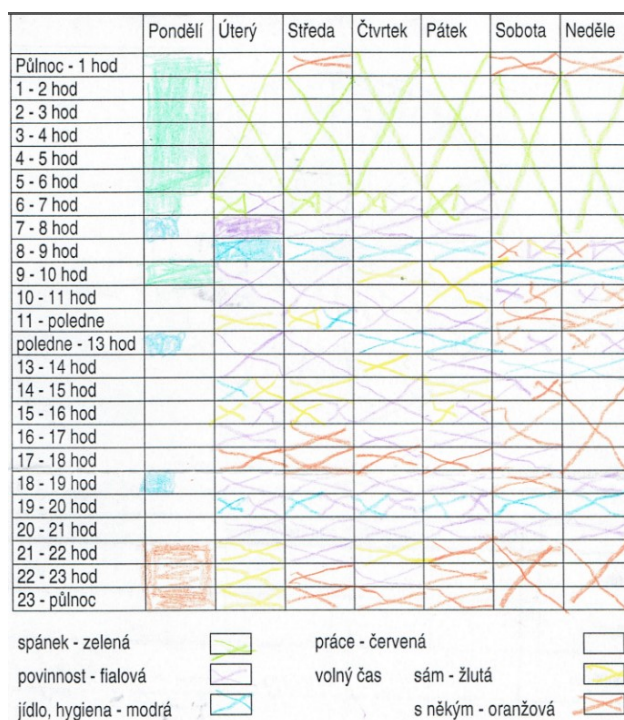
s výdrží ve stoji, při chůzi na delší vzdálenost. 30 dnů z 30 musela vynechávat či omezovat domácí práce a volný čas s rodinou.

Struktura dne, plán aktivit

Tento dotazník zjišťuje rovnováhu klientčinych aktivit v rámci denního režimu. Zohledňuje spánek, jídlo, hygienu, povinnosti, pracovní činnosti a volný čas.

Ve všední dny vstává v 6:30, obstará děti, v 8:00 snídá a dělá osobní hygienu. Oběd přizpůsobuje aktuálnímu dění. Dopoledne, odpoledne i večer plní povinnosti (domácnost, děti atd.) a věnuje se volnočasovým aktivitám. O víkendu v porovnání s všedními dny spí déle a nemá volný čas pro sebe. Relativně pravidelný režim dodržuje při odchodu ke spánku v 0:00 až 1:00, při jídle a hygieně mezi 8:00 až 9:00 a 19:00 až 20:00, u ranních i večerních povinností a v čase tráveném s rodinou či přáteli ve večerních hodinách. Pracovat by mohla v dopoledních hodinách.

Obr. č. 8.6.1 Plán aktivit klientky C – vlastní zdroj

Dotazník zájmů

Klientka v dotazníku zaznamenává aktivity, o které má či měla zájem, včetně četnosti provádění.

Často prováděné činnosti:

- **v současnosti:** rodinné aktivity
- **v minulosti:** volejbal

Občas prováděné činnosti:

- **v současnosti:** sledování TV, poslech rádia a hudby, čtení knih, novin a časopisů, zpěv, stolní hry, fotografování, relaxace, řízení auta, ruční práce, cizí jazyky, historie, věda, kreslení, PC, politika, elektronika, vycházky, cestování, jóga, posezení s rodinou či přáteli, nákup a vaření pro potěšení, denní snění
- **v minulosti:** lyžování, jízda na kole a koloběžce s dětmi

Uváděné potíže při provádění volnočasových aktivit: Snížení kondice, svalové síly a nestabilita znemožnily klientce lyžování a ztížily jízdu na kole či koloběžce s dětmi i samostatné sportovní aktivity. Klientka by ráda vyzkoušela více sportů, tanec a hru na nějaký hudební nástroj. Chtěla by navštěvovat kulturní akce, večerní zábavu a dílny. Nejvíce ji zajímají aktivity s rodinou, zimní a míčové sporty, jóga, cestování a tanec. V budoucnu by se chtěla zaměřit na dílny, sport a tanec.

Smysly: Nemá poruchu řeči, ani sluchu. Vidí hůře na dálku, nosí slabé brýle v šeru (na koncerty, do kina).

Kognitivní funkce: Klientka je vigilní, lucidní, bez poruch kognitivních funkcí.

Psychosociální funkce: Je komunikativní, spolupracující, motivovaná, činnosti iniciuje a provádí bez potíží. Zodpovědně zastává své životní role. Zná své limity, umí odpočívat. Je aktivní, přizpůsobivá, ale asertivní. Má dobrý náhled na svůj zdravotní stav.

Pracovní křivka

Tento nástroj hodnotí pozornost, motivaci, únavnost, schopnost sčítat a učit se, rychlost, vytrvalost, čtení, psaní, trpělivost, sebeovládání atd.

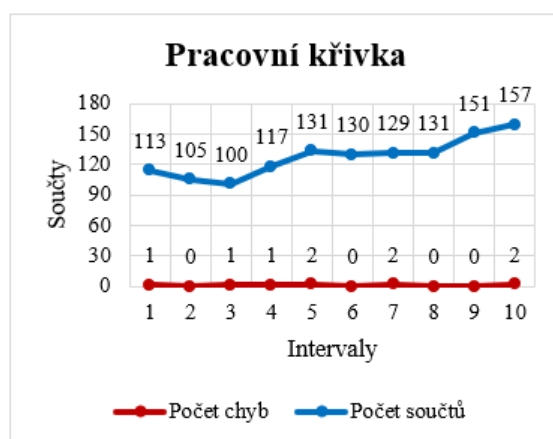
Klientka pracovala nerušeně po dobu 30 min, během testu žertovala o svém výkonu. Seděla staticky, měnila polohy dolních končetin, protahovala záda. Od 3. intervalu byl patrný slabý tremor ruky. Ruku občas vyklepala. Od 5. intervalu křečovitě svírala propisku a od 8. prolamovala II. prst. Po skončení testu si stěžovala na bolest ruky.

Klientka podle průměrného počtu součtů **splnila pásmo normy**, dosahovala dokonce nadprůměrných výsledků, tedy více než 90 součtů za interval. Průměrně zvládla 126,4 součtů za interval (celkem 1264 součtů). V součtech udělala **celkem 9 chyb**, z toho 1 byla nečitelným součtem. **Udělala max. 2 chyby v 1 intervalu**. Pětkrát se opravila ve 4., 7.-10. intervalu.

Průběh pracovní křivky má mírně kolísavou tendenci s počátečním i konečným nárůstem. Počáteční nárůst znázorňuje klientčinu obezřetnost, ale i vůli, nadšení a pohotovost (Fricová, 2016). Konečný nárůst značí velkou houževnatost a vytrvalost (Fricová, 2016). Klientka má schopnost učit se. Kolísání pravděpodobně způsobila stupňující se únava ruky.

Pro zodpovědný typ práce je přípustná pouze 1 chyba na interval. Klientka je dle míry chybovosti vhodná spíše pro práci s menší mírou zodpovědnosti nebo potřebuje více času a pravidelné přestávky. Je vhodné zkrátit pracovní dobu, nastavit ergonomii prostředí a vzhledem k ruce střídat ruční psaní s psaním na PC.

Graf č. 8.5.2 Grafické znázornění výsledků Pracovní křivky klientky C – vlastní zdroj

Aspekční hodnocení postavy vestoje:

Zpředu – jizva po tracheostomii (klidná), vnitřní rotace ramen, hypotrofie svalů ruky, DKK bez otoku, hematomů, barevných změn (i z boku a zezadu), valgózní postavení palců DKK v IP kloubu

Zboku – difúzní hypotrofie (hypotonická), protrakce ramen, výsev pih v horní části paží, HKK bez otoku, hematomů, barevných změn, prominující břišní stěna v dolní části, snížená bederní lordóza

Zezadu – L rameno nepatrně výše, lopatky symetrické, výsev pih v horní části zad, P thorakohumerální trojúhelník výraznější, strie na vnitřní straně P kolene

Palpace: jizva po tracheostomii pohyblivá a nebolestivá, postavení lopatek symetrické, HKK teplotně v normě, bez bolesti, otoku, DKK bez bolesti, otoku, kolena, dist. pol. bérců a nohy chladnější

Mobilita: Samostatně se otočí a posadí na lůžku, vydrží dlouho sedět bez opory zad. Při pohledu do stropu ve stoji je ortostaticky nestabilní.

Lokomoce: Na neznámé trasy používá trekové hole, jinak chodí bez pomůcek. Schody chodí s oporou o zábradlí. Chůze je mírně vrávoravá a hypotonická. Pokud ujde rychle bez přestávek 500-600 m po rovině a do mírného kopce, unaví se a potřebuje chvíli odpočinout.

Funkční hodnocení horních končetin:

Dominance: pravá

Rozsahy pohybů horních končetin:

Rozsahy aktivních pohybů obou horních končetin jsou omezené z důvodu nedostatečné svalové síly. **PHK:** extenze (35°), horizontální abdukce (40°), zevní rotace (80°), vnitřní rotace (50°), dorzální flexe (50°), ulnární dukce (30°), abdukce CMC (45°), flexe IP2 II. a V. prstu (80°). **LHK:** extenze (40°), zevní rotace (80°), vnitřní rotace (55°), ulnární dukce (40°), flexe IP2 II., IV. a V. prstu (80°, 85°, 75°). Ostatní aktivní pohyby obou horních končetin jsou v plném rozsahu. Pasivní pohyby na obou horních končetinách jsou ve všech kloubech v plném rozsahu. Hyperextenze **PHK:** loket (-5°), MCP II.-V. prstu (-10°, -15°, -10°, -10°), MCP palce (-5°), IP1 II.-V. prstu (-15°, -20°, -20°, -5°), IP palce (-50°). Hyperextenze **LHK:** loket (-5°), MCP II.-V. prstu (-30°, -35°, -35°, -35°), MCP palce (-5°), IP1 II.-V. prstu (-15°, -10°, -15°, -5°), IP palce (-55°).

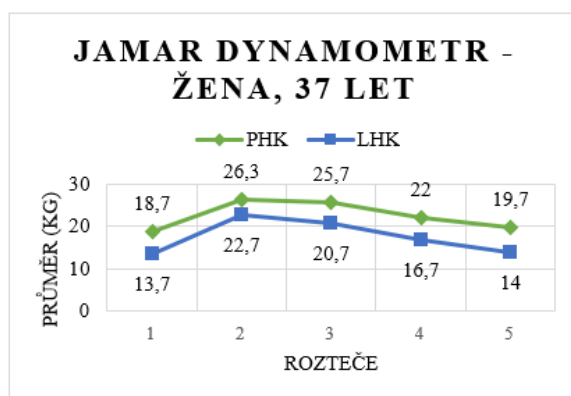
JAMAR dynamometr – hodnocení síly stisku ruky

Klientka se snažila podat co nejlepší výkon. Při měření 3. pokusu ve 4. rozteči si stěžovala na bolest rukou. Při měření ve 4. a 5. rozteči si stěžovala na bolest II. a III. prstu bilat. Po testu měla unavené HKK.

Svalová síla dominantní PHK je vyšší než LHK. Výsledky měření **částečně odpovídají křivce zvonu** s vrcholem v 2. rozteči. V porovnání s normou pro její věkovou kategorii a pohlaví **dosahuje oběma HKK podprůměrných hodnot** (odchylka PHK -1,49 a LHK -1,39).

Klientka může být **svalovou silou stisku ruky mírně limitována v kancelářských úkonech**, např. při použití sešíváčky.

Graf č. 8.6.3 Grafické znázornění výsledků síly stisku ruky klientky C – vlastní zdroj

Svalový tonus: mírná hypotonie bilaterálně, ověřeno aspekci i palpaci

Reflexy: hyporeflexie – bicipitový slabě výbavný symetricky, tricipitový slabě výbavný levostranně, areflexie – pravostranný tricipitový, stylo radiální a flexory prstů bilaterálně

Zánikové jevy: příznak Mingazziniho a Dufourův BPN bilaterálně

Taxe: taxe přesná bilaterálně (zkouška prst-nos), mírně ovlivňována únavovým tremorem HKK akčně po větší námaze, spíše odpoledne

Koordinace pohybů HKK: koordinace plynulá, dobře načasovaná, v mírně pomalejším tempu (ruka-ruka, oko-ruka), ověřeno vyšetřením diadochokinéze, občas nepřesná při provádění všedních denních činností (při přípravě jídla se častěji pořeže nožem, než dříve)

Úchopy:

kulový, válcový, mincový, cigaretový – primární úchop, dobře vedené pohyby v přiměřeném tempu, všechny fáze bez souhybů a kompenzací

pinzetový – primární úchop, dobře vedený pohyb v přiměřeném tempu, všechny fáze bez souhybů a kompenzací, vážne svalová síla stisku pro rozevření kolíčku

klíčový – primární úchop, dobře vedené pohyby, všechny fáze bez souhybů a kompenzací, LHK pomalejší tempo, klíč 2x upustila

nehtový – primární úchop, dobře vedený pohyb v přiměřeném tempu, fáze přiblížení, sevření, uvolnění a oddálení bez souhybů a kompenzací, do LHK vložila předmět PHK, fázi držení kompenzuje pinzetovým úchopem

špetka, tužkový – primární úchop, dobré vedení pohybů i koordinace prstů, v přiměřeném tempu, všechny fáze bez souhybů a kompenzací, úchop tužky dynamický tříprstý

bimanuální úchopy – pozorovány při ADL a testování, bez souhybů, kompenzací, v přiměřeném tempu

sřihání – primární úchop, souhyb zápěstí do ulnární dukce, dobré vedení pohybu v pomalejším tempu s použitím adekvátní síly a škálování

psaní na klávesnici – bez souhybů, koordinace prstů BPN, bradykinetické tempo, časté překlepy

Grafomotorika: Klientka píše dominantní PHK. Psací i tiskací písmo je čitelné, normografické, mírně roztřesené. Pohyb je téměř plynulý. Dlouhé a rychlé psaní je pro ni náročné, podpis je pro ni v porovnání s premorbidním stavem obtížný.

Jebsen-Taylor test motoriky ruky

Jedná se o nástroj testující jemnou i hrubou motoriku HKK. Jednotlivé úkoly se provádí na čas. Klientka se snažila podat co nejlepší výkon, pracovala ve statickém sedu.

V **simulovaném jedení nedominantní končetinou** dosáhla v porovnání s normou pro její věkovou skupinu a pohlaví **normálního výsledku**, u ostatních úkolů byly výsledky **podprůměrné až významně podprůměrné**. U **dominantní končetiny** byly výsledky lepší – **normálních hodnot dosáhla také při otáčení karet** a u úkolu „**široké objekty lehké**“.

Klientka může pracovat v prostředí s menšími nároky na hrubou, a hlavně jemnou motoriku nebo potřebuje více času na provedení úkolů. Potřebuje také více času na psaní (ohleduplnost kolegů při zápisech ze schůzí, méně úkolů, kde je nutné psát).

Tab. č. 8.6.4 Záznam výsledků Jebsen-Taylor testu klientky C – vlastní zdroj

Úkol	Nedominantní HK (s)	Norma	SD	Z skóre	Dominantní HK (s)	Norma	SD	Z skóre	Poznámky
Psaní	64,6	32,3	11,3	2,86	29,6	12,2	3,5	4,97	mírně roztřesené písmo, nedominantní rukou držela tužku mezi tužkovým a klíčovým úchopem
Otáčení karet	5,6	4,5	0,9	1,22	3,8	4	0,9	-0,22	dominantní rukou téměř házela karty na stůl
Drobné předměty	8,4	6,2	0,9	2,44	10,7	5,9	1	4,8	2x ji vypadl předmět z nedominantní ruky, 2x z dominantní, jedno víčko spadlo na zem
Simulované jedení	8,2	7,9	1,3	0,23	6,9	6,4	0,9	0,56	
Kameny	9,3	3,8	0,6	9,17	8,8	3,3	0,7	7,86	nedominantní rukou shodila 3. kámen, z dominantní ruky jí 2. kámen padal
Široké objekty lehké	3,8	3,2	0,6	1	3,2	3	0,4	0,5	
Široké objekty těžké	4,2	3,1	0,4	2,75	3,8	3	0,6	1,33	nedominantní i dominantní rukou jednou zavadila plechovkou o dřevěnou desku
Hodnocení odchylky	Významně podprůměrná (více než 2 SDS)	Vysoce podprůměrná (více než 1,5 SDS)	Podprůměrná (1,5 až 0,75 SDS)	Průměrná (0,75 až 0 až -0,75 SDS)	Nadprůměrná (-0,75 až -1,5 SDS)	Vysoce nadprůměrná (méně než -1,5 SDS)	Významně nadprůměrná (méně než -2 SDS)		

Purdue Pegboard

Tento test slouží k hodnocení schopností pro práci náročnou na jemnou motoriku. Klientka se snažila podat co nejlepší výkon. Zvládla provést všechny subtesty.

V porovnání s její věkovou skupinou **dosáhla významně podprůměrných výsledků u všech položek**. Počet umístěných komponentů při kompletování má stoupající tendenci, klientka má schopnost učit se.

V porovnání s normou pro všeobecné práce klientka **nesplňuje pásmo normy v žádném subtestu**. Je schopna provádět činnosti s minimálními nároky na jemnou motoriku a zároveň potřebuje více času na jejich provedení. Práce založená výhradně na činnostech náročných na jemnou motoriku (např. šití, práce s drobnými komponenty) nejsou zatím pro klientku vhodné.

Tab. č. 8.5.5 Záznam výsledků Purdue Pegboard testu klientky C – vlastní zdroj

Úkoly	1. pokus	2. pokus	3. pokus	Průměr	Norma (31-40 let)	SD	Z skóre	Porovnání s normou pro všeobecné práce
PHK	10	9	9	9,3	15,94	1,61	-4,12	-4,88
LHK	8	6	7	7	15,63	1,89	-4,57	-4,77
HKK	9	6	7	7,3	13,13	1,31	-4,45	-4,95
PHK + LHK + HKK	27	21	23	23,7	-	4,81	-	-4,79
Kompletování	12	16	17	15	41,44	5,75	-4,6	-4,23
Hodnocení								
Významně podprůměrná (méně než -2 SDS)	Vysoce podprůměrná (méně než -1,5 SDS)	Podprůměrná (-1,5 až -0,75 SDS)	Průměrná (-0,75 až 0 až 0,75 SDS)	Nadprůměrná (0,75 až 1,5 SDS)	Vysoce nadprůměrná (více než 1,5 SDS)	Významně nadprůměrná (více než 2 SDS)		
Poznámky: Téměř v každém pokusu mnoho součástek vystrčila z misek nebo upustila. Při 3. pokusu LHK ukláněla hlavu a trup vpravo. Občas umístila kolíky postupně, když měla pracovat oběma HKK současně. Střídala pinzetový a klíčový úchop. Při 1. pokusu kompletování 1 otvor vynechala.								

Čítí (citlivost):

Klientka má lehkou poruchu povrchové citlivosti (hypestézie) v rozeznávání ostrého/tupého podnětu, lehkou až výraznější poruchu (hypestézie) algického čítí a lehkou poruchu hluboké citlivosti (hypestézie) vibračního čítí. 3 z 5 podnětů na L palmě a 4 z 5 podnětů na P palmě chybně lokalizovala, bez bolesti. U 3 z 5 podnětů ven. na P paži chybně určila, zda je ostrý/tupý. Na P akromionu a L olekranonu nejistě označila začátek a konec vibrací. Ostatní kvality povrchové, hluboké ani integrující citlivosti nejsou porušeny.

Funkční hodnocení dolních končetin:

Rozsahy pohybů dolních končetin:

Rozsahy aktivních pohybů obou dolních končetin jsou omezené v krajních polohách z důvodu nedostatečné svalové síly. PDK: flexe s extenzí kolene (65°), zevní rotace (20°), vnitřní rotace (35°), dorzální flexe (10°). LDK: flexe s extenzí a flexí kolene (60°+115°), zevní rotace (25°), vnitřní rotace (30°), dorzální flexe (10°). Ostatní aktivní pohyby obou dolních končetin jsou

v plném rozsahu. Pasivní pohyby na obou dolních končetinách jsou ve všech kloubech v plném rozsahu.

Svalový tonus: hypotonie bilaterálně, ověřeno aspekci i palpací

Reflexy: hyporeflexie – Achillova šlacha a medioplantární slabě výbavné symetricky, areflexie – patelární bilaterálně

Zánikové jevy: příznak Mingazziniho BPN bilaterálně

Taxe: taxe přesná bilaterálně (zkouška pata-koleno)

Čítí:

Klientka má lehkou až výraznější poruchu povrchové citlivosti (hypestézie) v rozeznávání ostrého/tupého podnětu, poruchu (hyperalgézie) algického čítí, lehkou poruchu hluboké citlivosti (hypestézie) pohybcitu a těžkou poruchu (hypestézie až anestézie) vibračního čítí. 5 z 5 podnětů na plantách označila za více bolestivé. U 3 z 5 podnětů na L plantě chybně určila, zda je ostrý/tupý. U 3 z 5 podnětů na LDK i PDK chybně určila prst i směr pohybu. Pouze na vnitřních kotnících vnímala slabé a krátké vibrace, jinde ne. Ostatní kvality povrchové a hluboké citlivosti nejsou porušeny.

Algometrie:

Klientka na vizuální analogové škále 0 (bez bolesti) – 10 (nesnesitelná bolest) hodnotí náhodně recidivující bolest stupněm 6.

Autoprojekční záznam bolesti

Klientka si stěžuje na akutně recidivující ostrou hloubkovou bolest na ploskách s vleklým nástupem. Bolesti začaly v lednu roku 2018, spouštěč nelze určit. Objevují se nepravidelně přes den, např. při chůzi a vsedě a trvají několik vteřin. Frekvenci nelze určit. V oblasti plosek a dlaní udává také hypestézie. Zhoršující ani zmírňující faktory nelze určit. Doprovodná symptomatika: periodické poruchy usínání.

Hodnocení soběstačnosti (provádění všedních denních činností):

Barthel index – vyšetření personálních všedních denních činností

- *najedení, napití* – samostatně bez pomoci **10 b.**
- *koupání* – samostatně se sprchuje ve sprchovém koutě i koupe ve vaně **5 b.**
- *osobní hygiena* – samostatně mytí obličeje, vlasů, čištění zubů, stříhání nehtů, líčení **5 b.**
- *oblékání* – samostatně se oblékne, drobné knoflíky zvládne s pomůckou **10 b.**
- *kontinence stolice* – kontinentní **10 b.**
- *kontinence moči* – příležitostné nehody (úniky) **5 b.**
- *použití toalety* – samostatně bez pomoci usedne, očistí se, zvedne se, obleče se **10 b.**

- *přesun z lůžka na židli a zpět* – samostatně bez pomoci **15 b.**
- *pohyb (po rovině)* – samostatně ujde více než 50 m **15 b.**
- *schody* – samostatně bez pomoci s oporou o zábradlí **10 b.**

Celkové skóre: 95 b. Klientka je **lehce závislá** na dopomoci druhé osoby v provádění personálních všedních denních činností.

Kompenzační pomůcky: zapínač knoflíků

Test instrumentálních všedních činností iADL

- *telefonování* – samostatně vyhledá číslo, vytočí ho **10 b.**
- *transport* – bariérovou MHD cestuje s doprovodem, autem jezdí pouze bez dětí **5 b.**
- *nakupování* – samostatně dělá malé nákupy, velké objednává přes internet, bez zrakové kontroly nejistá, zda drží minci v prstech **10 b.**
- *vaření* – samostatně uvaří celé jídlo, manžel pomáhá slévat hrnce, otvírat sklenice apod., často se řízne, upustí nádobí, má strach z opaření **10 b.**
- *domácí práce* – samostatně udržuje domácnost s výjimkou těžkých prací, prádlo věší bez količků, nežehlí **10 b.**
- *práce kolem domu* – o byt pečuje samostatně nebo pod dohledem (výměna žárovky) **5 b.**
- *užívání léků* – samostatně užívá správnou dávku v určený čas **10 b.**
- *finance* – samostatně platí účty, zná příjmy a výdaje **10 b.**

Celkové skóre: 70 b. Klientka je **částečně závislá** na dopomoci druhé osoby v provádění instrumentálních všedních denních činností.

Ví, že potřebuje více času na personální i instrumentální všední denní činnosti.

Obr. č. 8.6.6 Výsledek modelové činnosti klientky C – vlastní zdroj

Modelová činnost:

Klientka měla za úkol připravit 4 dopisy adresované 4 pojišťovněm dle verbálních instrukcí s použitím notebooku, tiskárny a kancelářských potřeb. K dispozici měla textovou předlohu, vizitky, obálky a poštovní známky. Cílem bylo zhodnotit klientčiny současné schopnosti a dovednosti v porovnání s nároky kancelářské práce pro potenciální dočasné zaměstnání.

Fyzické prostředí: pracovní plocha s dostatečným manipulačním prostorem, pohodlná (ergonomická) židle, dobré osvětlení místnosti, příjemná teplota, tichá místnost

Předpokládaný čas provedení: 30 minut

Postup: Klientka si měla připravit pomůcky a prostředí – zapnout notebook, otevřít textový editor Microsoft Word a internetový prohlížeč, zapnout tiskárnu a zkontrolovat v ní papír. Měla vytvořit nový dokument s názvem „Dopis_2019“, přepsat text dle předlohy, ten uložit a 4x vytisknout. Ke každému listu papíru měla přišít 1 vizitku, papíry poskládat a vložit do obálky. Obálky zalepit, nalepit známky a nadepsat adresy 4 pojišťoven z internetu.

K úkolu přistupovala aktivně, svědomitě, ale zmínila, že výsledek nebude perfektní. Dodržovala instrukce, úkol dokončila po 34 minutách. Samostatně si zvolila pro ni nejpříjemnější pořadí stanovených kroků, potřebovala zopakovat pouze název 1 pojišťovny. Psaní na klávesnici a úkony náročné na jemnou motoriku zvládla v pomalejším tempu, všechny chyby opravila, písmo bylo čitelné. Stisk sešívачky se snahou zvládla jednou rukou. Snažila se dodržovat ergonomii sedu, měnila pozice dolních končetin. Při vstávání ze židle a chůzi k tiskárně byla opatrná, aby neztratila rovnováhu. Nepotřebovala pomoc druhé osoby. Při práci se sešívачkou i při manipulaci s papírem hrozí riziko drobných úrazů (řezné, prošití), vyšší je u osob s poruchou povrchové citlivosti dlaní a prstů. Sedavá zaměstnání u PC kladou nároky na oči, držení statických pracovních pozic těla nebo provádění repetitivních činností horními končetinami. Klientka hodnotí, že úkol splnila. Bylo pro ni náročné psát tiskacím písmem a oddělit listy papíru od sebe. Zlepšila by rychlost psaní na klávesnici i psaní rukou. Úkol byl pro ni aktivním odpočinkem prospěšným pro horní končetiny. Klientka je **nyní potenciálně vhodná pro lehčí kancelářskou práci na přechodnou dobu**, dokud se nezlepší její zdravotní stav, pokud bude pracovat **4-5 hodin denně, 2-3 dny v týdnu**, s pravidelnými přestávkami a bude mít možnost měnit pracovní polohy.

Zpráva z ergoterapeutického vyšetření pro klientku a Úřad práce ČR

Závěr: 37letá žena byla od 4. 2. do 13. 6. 2019 podrobena ergoterapeutickému vyšetření v rámci bakalářské práce pro zhodnocení pracovních schopností a dovedností potenciálně využitelných v novém zaměstnání. Nyní pracuje 10 let na **HPP** jako **ředitelka státní instituce**. Dělá **management, kancelářské a administrativní práce**. Od 27. 11. 2017 je v **pracovní neschopnosti** z důvodu vzniku onemocnění, které **stále přetrvává**. Plánuje kvůli němu **vyhledat práci na dobu přechodnou s menšími fyzickými i psychosociálními nároky**. Údajně by nezvládala práci na plný úvazek na vedoucí pozici s velkými nároky na **celodenní přecházení po pracovišti, statickou práci vsedě, jemnou motoriku a grafomotoriku**. Má představu o práci na **0,25 až 0,5 úvazku, na nižší pozici**, dokud nedojde ke zlepšení schopností (odhadem **2 roky**). Chtěla by se věnovat více **právní oblasti**. V minulosti pracovala jako **asistentka na ministerstvu**, poté jako **ředitelka odboru**. Má **VŠ vzdělání** v oboru ekonomie a práv. Nepotřebuje rekvalifikaci, chtěla by se **více realizovat** a zapojovat hlavu při práci. Je ochotna **dojíždět po Praze**, jiné podmínky nemá. Dokáže **řešit problémy** a **umí vést lidi**. Přemýšlí o **pracovní rehabilitaci**.

Nemá **poruchu kognitivních funkcí** (paměti, pozornosti, soustředění, schopnosti plánování, řešení problémů atd.). V testu Pracovní křivky **splnila pásmo normy**, v průměru **udělala 0,9 chyb v jednom intervalu**. Je vhodná spíše pro **méně zodpovědnou práci náročnou na pozornost, nebo potřebuje mít více času**. Vidí hůře na dálku, **používá brýle**. Má **dobry náhled** na svou situaci. Je pracovitá, vytrvalá, zná své limity, umí odpočívat a je asertivní.

Chodí samostatně, na nové trasy používá kvůli stabilitě **trekové hole**, schody zvládne s oporou o zábradlí. **Krátké a rychlé trasy ji unaví**. Samostatně řídí auto. Je **lehce závislá na dopomoci druhé osoby** v provádění všedních denních činností při slévání hrnců a otvírání sklenic. Potřebuje **doprovod** při nástupu do bariérových spojů MHD. Používá **zapínač knoflíků**. V Barthel indexu získala celkem 95/100 bodů, v Testu instrumentálních všedních činností iADL celkem 70/80 bodů. Mívá **nepodmíněné ostré bolesti v chodidlech**. Nejvíce ji omezuje **únava, dekondice, svalová slabost, případně bolest při výdrži vestoje, vsedě, při chůzi na delší vzdálenost, zhoršení jemné motoriky a grafomotoriky**. Snaží se dodržovat **zásady ergonomie sedu**. Je pravačka. **Svalová síla mírně omezuje aktivní hybnost v některých kloubech horních i dolních končetin** (hlavně v ramenou, zápěstích, prstech na ruce, v kyčlích a hlezenních kloubech). Objektivní vyšetření pomocí JAMAR dynamometru

prokázalo **podprůměrnou svalovou sílu stisku obou rukou** v porovnání s normou pro její věk a pohlaví. Snížená síla stisku ruky **nebude klientku významně omezovat při běžných denních činnostech**. Má **mírnou poruchu povrchové a hluboké citlivosti horních i dolních končetin** (hůře rozeznává nebo vnímá ostrý/tupý podnět, bolest, vibrace, na dolních končetinách navíc pohyb). Proto u ní hrozí **riziko pádu, úrazu** při manipulaci s kancelářskými potřebami, kuchyňským náčiním, předměty rozdílné teploty, ostrými věcmi atd. Dobře zvládá dílčí úkony s **nižšími nároky na hrubou či jemnou motoriku a koordinaci horních končetin**. Podle Jebsen-Taylor testu motoriky ruky a Purdue Pegboard testu zvládne uchopit **všechny typy lehkých předmětů**. Menší předměty (např. špendlíky) uchopuje **alternativním způsobem**. S některými předměty manipuluje v **pomalejším tempu**. Rukou zvládne **psát krátkodobě v rychlém tempu, na klávesnici píše pomaleji**.

Klientka má **dostačující pracovní schopnosti a dovednosti** pro to, aby **do půl roku** nastoupila do nového zaměstnání, pokud budou zajištěna níže uvedená doporučení.

Doporučení: Vzhledem k omezeným schopnostem, zvláště horních končetin, doporučuji klientce pracovat ideálně **4-5 hodin dopoledne cca od 8:00 do 12:00, 2-3 dny v týdnu**. V průběhu pracovní doby klientce doporučuji **měnit pracovní polohy** (sed, stoj) a dělat **pravidelné přestávky** (10-15 minut každou hodinu a půl).

Klientka může provádět práci v **pozvolném a krátkodobě v rychle se měnícím tempu** (do 20 min). Doporučuji práci s **menší mírou zodpovědnosti** a vždy s **dostatkem času na kontrolu kvality odvedené práce** a případné **opravy** (zejména při matematických operacích, případně při psaní). K výkonu práce potřebuje **brýle na dálku**. Může **číst z listu, z obrazovek i displejů, komunikovat** s lidmi a **rozhodovat**. Může se **učit nové úkoly**, dělat práci **náročnou na paměť, pozornost, přesnost** atd., pracovat dle **instrukcí**, dělat **více věcí současně**, hledat **závady**, pracovat s **PC a počítačovou myší**, pracovat **samostatně i ve skupině**.

Při **psaní na klávesnici** potřebuje mít k dispozici **dostatek času**. Vsedě může pracovat **rukama ve výšce 1,5 m** a **rozhlížet se všemi směry**. Může dělat práci v **předpažení**, manipulovat s **lehčími předměty**, pracovat v **pomalejším tempu s ostrými nástroji**. Může pracovat na **otevřeném prostranství**, v **klidném prostředí s příjemnou teplotou**, **přecházet po pracovišti i po schodech** vysokých cca **15 cm**, ale měla by mít možnost využít **výtah**. Mohla by jezdit **autem na služební cesty**, pokud bude mít možnost zastavit minimálně **každou hodinu na 10-15 minut**. Doporučuji klientce, aby dělala práci **méně náročnou na hrubou a jemnou motoriku, svalovou sílu** a neměla by **psát příliš dlouho rukou** (kolegové by měli

být ohleduplní, pokud by klientka psala zápis ze schůze: mluvit pomalu, nechat prostor pro záznam). Doporučuji **střídat psaní rukou a na PC**, nebo využít program **Newton Dictate** pro přepis hlasového diktátu (možnost využít příspěvek na zvláštní pomůcku od Úřadu práce ČR). **Nedoporučuji práci velmi náročnou na jemnou motoriku nebo manipulaci s ostrými nástroji v rychlém tempu** (šití, práce za kasou, s textilními vlákny, v kuchyni atd.), ani práci na **vedoucí pozici** (vyvarovat se stresu).

Doporučuji dodržovat **ergonomické zásady** pro práci **vsedě u PC**: do 90° ohnuté lokty, kyčle, kolena, možné mírně podložit chodidla, kvalitní opora zad, střídat statický a dynamický sed (opakovaně využívat tzv. balanční čoučku při sezení na židli po dobu max. 30 minut v kuse pro zlepšení stability), výškově nastavitelný stůl nebo stůl pro práci vsedě a stůl pro práci ve stoji, horní hrana monitoru do výše očí vzdálená 50-70 cm, možné podložit část předloktí (blíže zápěstí) ergonomickými podložkami nebo alespoň smotaným ručníkem pro prevenci vzniku syndromu karpálního tunelu při delší práci na PC, kvalitní osvětlení.

Doporučuji **lehčí kancelářskou práci**, dokud se nezlepší zdravotní stav (zejména únava, výdrž vsedě, jemná motorika a grafomotorika). Příklady **vhodných pracovních pozic**: asistentka, referentka, administrativní pracovnice v právní oblasti, případně advokátní koncipientka. Doporučuji klientce využít služby **pracovní rehabilitace** ve formě **poradenství** pro volbu zaměstnání s **ergodiagnostickým vyšetřením**, případně **zprostředkování a změny zaměstnání**. Písemnou žádost lze podat na Úřadu práce ČR dle trvalého bydliště. V případě potřeby doporučuji klientce využít **služby poradce pro osoby se zdravotním postižením** na Úřadu práce ČR.

Zpráva z ergoterapeutického vyšetření pro lékaře a zdravotníky

Závěr: 37letá žena s Guillain-Barré syndromem diagnostikovaným v listopadu 2017, byla od 4. 2. do 13. 6. 2019 podrobena ergoterapeutickému vyšetření v rámci bakalářské práce pro zhodnocení pracovních schopností a dovedností potenciálně využitelných v novém zaměstnání. Nyní pracuje 10 let na **HPP jako ředitelka státní instituce**. Dělá **management, kancelářské a administrativní práce**. Od 27. 11. 2017 je v **pracovní neschopnosti** z důvodu vzniku onemocnění, které **stále přetrvává**. Plánuje kvůli němu **vyhledat práci na dobu přechodnou s menšími fyzickými i psychosociálními nároky**. Údajně by nezvládala práci na plný úvazek na vedoucí pozici s velkými nároky na **celodenní přecházení po pracovišti, statickou práci vsedě, jemnou motoriku a grafomotoriku**. Má představu o práci na **0,25 až 0,5 úvazku, na nižší pozici**, dokud nedojde ke zlepšení schopností (odhadem **2 roky**).

Chtěla by se věnovat více **právní oblasti**. V minulosti pracovala jako **asistentka na ministerstvu**, poté jako **ředitelka odboru**. Má **VŠ vzdělání** v oboru ekonomie a práv. Nepotřebuje rekvalifikaci, chtěla by se **více realizovat** a zapojovat hlavu při práci. Je ochotna **dojíždět po Praze**, jiné podmínky nemá. Dokáže **řešit problémy** a **umí vést lidi**. Přemýšlí o **pracovní rehabilitaci**.

Nemá poruchu kognitivních funkcí. V testu Pracovní křivky **splnila pásmo normy**, v průměru **udělala 0,9 chyb v jednom intervalu**. Je vhodná spíše pro **méně zodpovědnou práci náročnou na pozornost, nebo potřebuje mít více času**. Vidí hůře na dálku, **používá brýle**. Má **dobry náhled** na svou situaci. Je pracovitá, vytrvalá, zná své limity, umí odpočívat a je asertivní.

Chodí samostatně, na nové trasy používá kvůli stabilitě **trekové hole**, schody zvládne s oporou o zábradlí. **Krátké a rychlé trasy ji unaví**. Samostatně řídí auto. Je **lehce závislá na dopomoci druhé osoby** v provádění všedních denních činností při slévání hrnců a otvírání sklenic. Potřebuje **doprovod** při nástupu do bariérových spojů MHD. Používá **zapínač knoflíků**. V Barthel indexu získala celkem 95/100 bodů, v Testu instrumentálních všedních činností iADL celkem 70/80 bodů. Mívá **nepodmíněné ostré bolesti v plantách**. Nejvíce ji omezuje **únava, dekondice, svalová slabost, případně bolest při výdrži vestoje, vsedě, při chůzi na delší vzdálenost, zhoršení jemné motoriky a grafomotoriky**. Snaží se dodržovat **zásady ergonomie sedu**. Je pravačka. **Svalová síla mírně omezuje aktivní hybnost v některých kloubech HKK i DKK** (hlavně v ramenních kloubech, zápěstích, prstech na ruku, v kyčlích a hlezenních kloubech). Klouby HKK jsou **hypermobilní**. Objektivní vyšetření pomocí JAMAR dynamometru prokázalo **podprůměrnou svalovou sílu stisku obou rukou** v porovnání s normou pro její věk a pohlaví. PHK je o něco **silnější**. Má mírnou poruchu povrchového a hlubokého čítí na **HKK i DKK (hypestézie rozeznávání ostrého/tupého podnětu, algického a vibračního čítí, na DKK navíc pohybcitu)**. Proto u ní hrozí **riziko pádu, úrazu** při manipulaci s kancelářskými potřebami, kuchyňským náčiním, předměty rozdílné teploty, ostrými věcmi atd. Podle Jebsen-Taylor testu motoriky ruky a Purdue Pegboard testu zvládá dílčí úkony s **nižšími nároky na hrubou a jemnou motoriku**. Dlaňové i prstové **úchopy provede většinou bez potíží**, někdy pomaleji, fázi držení malých předmětů nehtovým úchopem (např. špendlíků) kompenzuje pinzetovým úchopem. Rukou zvládne **psát krátkodobě v rychlém tempu, na klávesnici píše pomaleji**.

Klientka má **dostačující pracovní schopnosti a dovednosti** pro to, aby **do půl roku** nastoupila do nového zaměstnání, pokud budou zajištěna níže uvedená doporučení.

Doporučení: Vzhledem k omezeným schopnostem, zvláště horních končetin, doporučuji klientce pracovat ideálně **4-5 hodin dopoledne cca od 8:00 do 12:00, 2-3 dny v týdnu**. V průběhu pracovní doby klientce doporučuji **měnit pracovní polohy** (sed, stoj) a dělat **pravidelné přestávky** (10-15 minut každou hodinu a půl).

Klientka může provádět práci v **pozdvolném a krátkodobě v rychle se měnícím tempu** (do 20 min). Doporučuji práci **s menší mírou zodpovědnosti** a vždy **s dostatkem času na kontrolu kvality odvedené práce** a případné **opravy** (zejména při matematických operacích, případně při psaní). K výkonu práce potřebuje **brýle na dálku**. Může **číst z listu, z obrazovek i displejů, komunikovat s lidmi a rozhodovat**. Může se **učit nové úkoly**, dělat práci **náročnou na kognitivní funkce**, pracovat dle **instrukcí**, dělat **více věcí současně**, hledat **závady**, pracovat s **PC a počítačovou myší**, pracovat **samostatně i ve skupině**.

Při **psaní na klávesnici** potřebuje mít k dispozici **dostatek času**. Vsedě může pracovat **rukama ve výšce 1,5 m a rozhlížet se všemi směry**. Může dělat práci v **předpažení**, manipulovat s **lehčími předměty**, pracovat v **pomalejším tempu s ostrými nástroji**. Může pracovat na **otevřeném prostranství**, v **klidném prostředí s příjemnou teplotou, přecházet po pracovišti i po schodech** vysokých cca **15 cm**, ale měla by mít možnost využít **výtah**. Mohla by jezdit **autem na služební cesty**, pokud bude mít možnost zastavit minimálně **každou hodinu na 10-15 minut**. Doporučuji klientce, aby dělala práci **méně náročnou na hrubou a jemnou motoriku, svalovou sílu** a neměla by **psát příliš dlouho rukou** (kolegové by měli být ohleduplní, pokud by klientka psala zápis ze schůze: mluvit pomalu, nechat prostor pro záznam). Doporučuji **střídat psaní rukou a na PC**, nebo využít program **Newton Dictate** pro přepis hlasového diktátu (možnost využít příspěvek na zvláštní pomůcku od Úřadu práce ČR). **Nedoporučuji práci velmi náročnou na jemnou motoriku nebo manipulaci s ostrými nástroji v rychlém tempu** (šití, práce za kasou, s textilními vlákny, v kuchyni atd.), ani práci na **vedoucí pozici** (vyvarovat se stresu).

Doporučuji dodržovat **ergonomické zásady** pro práci **vsedě u PC**: 90° flexe v loktech, kyčlích, kolenou, možné podložit chodidla do 15° dorzální flexe, kvalitní opora zad, střídat statický a dynamický sed (opakovaně využívat tzv. balanční čočku při sezení na židli po dobu max. 30 minut vkuse pro zlepšení stability), výškově nastavitelný stůl nebo stůl pro práci vsedě a stůl pro práci ve stoji, horní hrana monitoru do výše očí vzdálená 50-70 cm, možné podložit část předloktí (blíže zápěstí) ergonomickými podložkami nebo alespoň smotaným ručníkem pro prevenci vzniku syndromu karpálního tunelu při delší práci na PC, kvalitní osvětlení.

Doporučuji **lehčí kancelářskou práci**, dokud se nezlepší zdravotní stav (zejména únava, výdrž vsedě, jemná motorika a grafomotorika). Příklady **vhodných pracovních pozic**:

asistentka, referentka, administrativní pracovnice v právní oblasti, případně advokátní koncipientka. Doporučuji klientce využít služby **pracovní rehabilitace** ve formě **poradenství** pro volbu zaměstnání s **ergodiagnostickým vyšetřením**, případně **zprostředkování a změny zaměstnání**. Písemnou žádost lze podat na Úřadu práce ČR dle trvalého bydliště. V případě potřeby doporučuji klientce využít **služby poradce pro osoby se zdravotním postižením** na Úřadu práce ČR.

Tab. č. 8.7.1 Porovnání silných stránek klientky C – vlastní zdroj

	Verze pro lékaře a zdravotníky	Verze pro klienta a Úřad práce ČR
SILNÉ STRÁNKY	zvládá chůzi na kratší vzdálenost bez pomůcek	zvládá chůzi na kratší vzdálenost bez pomůcek
	má řidičský průkaz skupiny B, může dojíždět za prací po Praze	má řidičský průkaz skupiny B, může dojíždět za prací po Praze
	má znalosti v oblasti ekonomie a práv, umí rychle počítat	má znalosti v oblasti ekonomie a práv, umí rychle počítat
	velmi dobře komunikuje anglicky	velmi dobře komunikuje anglicky
	velmi dobře pracuje na PC	velmi dobře pracuje na PC
	kognitivní funkce BPN	zvládá práci náročnou na paměť, pozornost, plánování atd.
	sluch, zrak na blízko a řeč BPN	dobry sluch a zrak na blízko, komunikuje zcela bez obtíží
	dobry náhled na svůj zdravotní stav	nepřetěžuje se, dodržuje své limity, umí odpočívat
	motivovaná k hledání nového zaměstnání	motivovaná k hledání nového zaměstnání
	zodpovědná, přizpůsobivá, pohotová, houževnatá, vytrvalá, asertivní	zodpovědná, přizpůsobivá, pohotová, houževnatá, vytrvalá, asertivní
	umí řešit problémy, rozhodovat a vést lidi, má zkušenosti s vedoucími pracovními pozicemi	umí řešit problémy, rozhodovat a vést lidi, má zkušenosti s vedoucími pracovními pozicemi
	ráda se učí nové věci	ráda se učí nové věci
	provede všechny fáze primárních úchopů	zvládne uchopit všechny typy předmětů a kancelářských potřeb
	píše poměrně čitelně	píše poměrně čitelně
	snaží se dodržovat zásady ergonomie během sedu	snahou o správné sezení předchází vzniku bolesti zad

Tab. č. 8.7.2 Porovnání slabých stránek klientky C – vlastní zdroj

	Verze pro lékaře a zdravotníky	Verze pro klienta a Úřad práce ČR
SLABÉ STRÁNKY	krátkozrakost	potřebuje brýle na dálku
	svalová slabost	unesse předměty nižší hmotnosti
	nestabilní při změnách polohy v pohybu (předklony, úklony, záklon hlavy, dřep, signalizace HKK, nástup/výstup z MHD atd.)	při předklonu, úklonu, záklonu hlavy, dřepu, signalizacích horními končetinami, nástupu/výstupu z MHD atd. ztrácí rovnováhu
	nemůže pracovat v prachu, pylu, s některými kovy a být dlouho vystavována vibracím	nemůže pracovat v prachu, pylu, s některými kovy a být dlouho vystavována vibracím
	nevydrží dlouho stát, sedět, chodit po rovině, ani po schodech	nevydrží dlouho stát, sedět, chodit po rovině, ani po schodech
	rychlé pracovní tempo zvládá jen krátce (bolest a únava HKK, celková únava)	rychlé pracovní tempo zvládá jen krátce (bolest a únava horních končetin, celková únava)
	při chůzi a vsedě mívá nepravidelné ostré bolesti v ploskách nohou	při chůzi a vsedě mívá nepravidelné ostré bolesti v ploskách nohou
	některé rozsahy aktivních pohybů HKK a DKK jsou v krajních polohách omezené kvůli nedostatečné svalové síle, snížená síla stisku ruky, hypermobilita kloubů HKK	snížená síla svalů na horních i dolních končetinách st, může zvedat pouze lehčí předměty a překonávat cca 15 cm vysoké schody nebo nižší překážky
	zvládá pouze práci s nízkými nároky na jemnou motoriku	zvládá pouze práci nenáročnou na jemnou motoriku
	nevydrží dlouho psát (rukou ani na klávesnici)	nevydrží dlouho psát (rukou ani na klávesnici)
	hypestézie povrchového cití na dlaních a prstech	riziko vzniku pracovního úrazu kvůli snížené povrchové citlivosti dlaní a prstů

Příloha č. 8 Modelová činnost – řízená korespondence

Modelová činnost: Řízení korespondence

Charakter činnosti: kancelářská práce, administrativní

Stupeň obtížnosti: lehká

Přepokládaný čas provedení: 30 minut

Fyzické prostředí: pracovní plocha s dostatečným manipulačním prostorem, pohodlná (ergonomická) židle, dobré osvětlení místnosti, příjemná teplota, tichá místnost

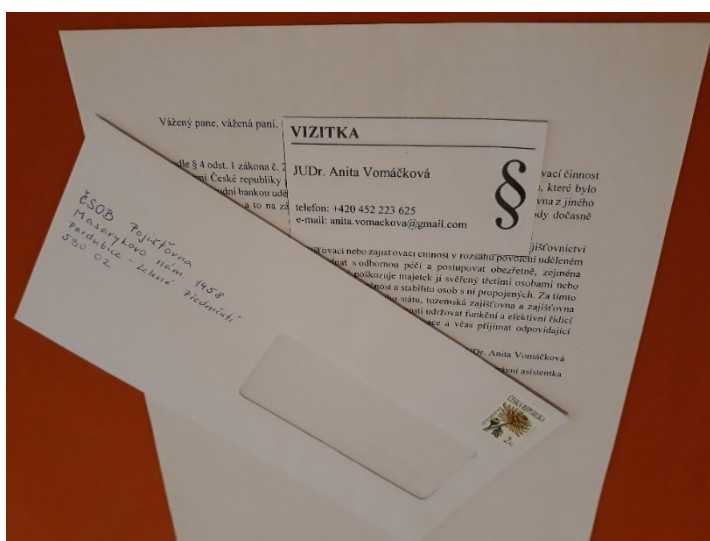
Pomůcky: počítač / notebook, internetový prohlížeč, textový editor Microsoft Word, (klávesnice), myš, tiskárna, 4x papír formátu A4, textová předloha, 4x vizitka, sešivačka, propiska, 4x obálka, 4x poštovní známka

Nároky na činnost: kognitivní funkce (paměť, pozornost, koncentrace), zrak, dlouhodobý sed, svalová síla stisku, taxe, povrchové čítí (taktilní), jemná motorika, úchopy, cílené pohyby, koordinace horních končetin, koordinace oko-ruka

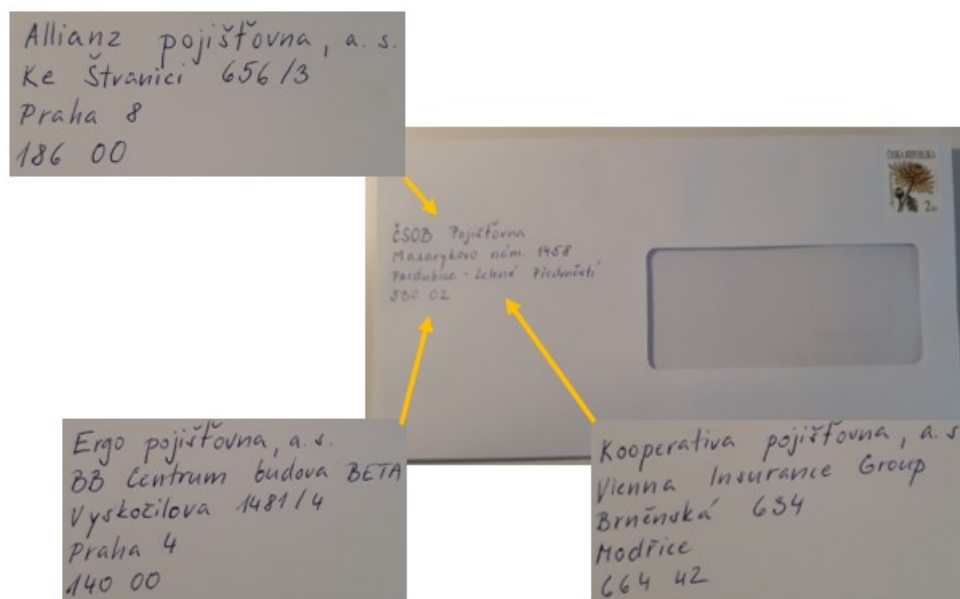
Terapeutický a testovací cíl: ověření kvality jemné motoriky, úchopů, koordinace, grafomotoriky, práce na PC a samostatného rozhodování v praxi, zhodnocení klientčinych současných schopností a dovedností v porovnání s nároky kancelářské práce jako potenciálního přechodného zaměstnání

Výsledný produkt: 4 zalepené, nadepsané obálky se známkami a s dopisy a vizitkami uvnitř

Obr. č. 8.8.1 Obsah obálky k modelové činnosti, řízená korespondence – vlastní zdroj

Obr. č. 8.8.2 Adresy na obálky k modelové činnosti – vlastní zdroj

Postup:

1. Připravit pomůcky, prostředí.
2. Zapnout počítač / notebook a otevřít textový editor Microsoft Word.
3. Vytvořit nový dokument a do něho přepsat text podle předlohy.
4. Uložit dokument pod názvem „Dopis_2019“ na plochu.
5. Zapnout tiskárnu a zkontrolovat papír.
6. Dokument vytisknout na list velikosti A4 4x.
7. Ke každému vytištěnému listu přišít sešíváčkou k hornímu okraji 1 vizitku.
8. Vytištěné listy velikosti A4 poskládat, aby se vešly jednotlivě do 4 připravených obálek.
9. Otevřít internetový prohlížeč a vyhledat názvy a adresy pojišťoven Allianz, Kooperativa, Ergo a ČSOB.
10. Na obálky napsat celé adresy pojišťoven Allianz, Kooperativa, Ergo a ČSOB (názvy společností, ulice, čísla popisná, města a poštovní směrovací čísla). Jednu adresu na jednu obálku.
11. Nalepit na obálky poštovní známky.
12. Poskládané listy papírů vložit s vizitkami do obálek.
13. Zalepit obálky.
14. Kroky 7-11 lze provádět v libovolném pořadí.

Instrukce pro terapeuta:

- Vysvětlit klientce účel modelové činnosti a seznámit ji s jejími cíli.

- Motivovat klientku k výkonu.
- Slovně vyzvat klientku k přípravě pomůcek a materiálů potřebných pro činnost.
- Zajistit ergonomii pozic, klientku zkontrolovat, případně slovně opravit.
- Dbát na klientčino bezpečí při manipulaci s pomůckami.
- Slovně zadat „Instrukce pro klientku“ k jednotlivým úkolům (co nejpřesněji), krok s názvy pojišťoven jednou zopakovat.
- Pokud klientka neporozuměla instrukcím, krok po kroku je zopakovat.
- Pozorovat klientku při provádění dílčích úkolů činnosti.
- Po skončení činnosti vyzvat klientku k subjektivnímu hodnocení, shrnout objektivní hodnocení.

Instrukce pro klientku: instrukce čte terapeut, *text kurzívou je pouze pro terapeuta*

- Připravte si potřebné pomůcky. *Vyjmenovat pomůcky pro činnost viz Pomůcky.*
- Zapněte počítač / notebook a nastavte si myš (a klávesnici) do správné pozice.
- Otevřete textový editor Microsoft Word, vytvořte nový dokument a přepište text podle předlohy.
- Poté dokument uložte na plochu počítače pod názvem „Dopis_2019“.
- Zapněte tiskárnu a zkontrolujte papír.
- Dokument vytiskněte čtyřikrát na listy papíru velikosti A4.
- Ke každému listu papíru přišijte sešívačkou jednu vizitku k hornímu okraji.
- Tyto listy papíru poskládejte tak, aby se jednotlivě vešly do čtyř připravených obálek.
- Vyhledejte v internetovém prohlížeči názvy a adresy pojišťoven Allianz, Kooperativa, Ergo a ČSOB. *Názvy pojišťoven znovu zopakovat.*
- Na jednotlivé obálky napište celé adresy pojišťoven Allianz, Kooperativa, Ergo a ČSOB – názvy společností, ulice, čísla popisná, města a poštovní směrovací čísla.
- Nalepte na obálky poštovní známky.
- Nakonec vložte poskládané listy papírů s vizitkami jednotlivě do obálek a obálky zalepte.

Adaptace: používat stojan pro textovou předlohu, místo myši používat trackball / joystick, textovou předlohu čtyřikrát okopírovat, sešívát v sešívačce tlakem ruky proti pracovní ploše vsedě / vestoje, použít místo sešívačky kancelářské spony, obálky nadepisovat na narýsované linky, použít širší propisku / nástavec / propisku s protiskluzovými prvky, poštovní známky lepit a obálky zalepovat s pomocí vody / lepidla

Stupňování: terapeut sdělí instrukce najednou před zahájením činnosti (s možností zopakování) / sděluje instrukce postupně – vždy po dokončení předchozího kroku / klientka si samostatně přečte instrukce, pomůcky připravuje klientka / klientka s pomocí terapeuta, zkrátit / prodloužit opisovaný text, zapamatovat si / napsat si na papír názvy pojišťoven, text si klient napíše sám, pro každé dvě pojišťovny / pro každou pojišťovnu bude jiný text, klientka si vytvoří vlastní vizitku, listy papíru velikosti A4 skládá klientka podle narýsovaných čar / odhadem oka podle velikosti obálky, informace na internetu hledá klient sám / s pomocí terapeuta, klientka připraví obálky pro menší / větší počet pojišťoven

Instrukce pro hodnocení:

Objektivní:

Kognitivní funkce a koncentrace (<i>paměť, pozornost, rozhodování o pořadí kroků</i>)	
Motivace, zaujetí pro činnost:	
Jemná motorika (<i>úchopy, cílené pohyby, koordinace HKK, koordinace oko-ruka, dexterita, grafomotorika, jistota, plynulost, frekvence upouštění pomůcek</i>):	
Tremor:	
Schopnosti a dovednosti (<i>chůze a pohyb, vyhledávání na internetu, rychlost vzhledem k celkovému času, časy jednotlivých podúkolů, potřebné adaptace či stupňování, pomoc od terapeuta</i>):	
Plynulost a kvalita práce (<i>přerušování dotazy, tendence mluvit s terapeutem, vynechání podúkolů</i>):	
Dodržování instrukcí (<i>odmítnutí/zpochybnění některého z podúkolů</i>):	
Využití kvalifikace z povolání:	

Subjektivní:

Stres:	
Vnímání zátěže (<i>svalová síla stisku, čití, bolest, snesitelná / nesnesitelná, intenzita, únava, potřeba odpočinku, koncentrace, emoce</i>):	
Vlastní výkon (<i>spokojenost / nespokojenost, co by se dalo zlepšit</i>):	

Poznámky:

Tato modelová činnost byla inspirována modelovou činností pro kancelářské práce, která je součástí setu vypracovaného v bakalářské práci Michaely Čermákové (2010).

Příloha č. 9 Informovaný souhlas

Univerzita Karlova, 1. lékařská fakulta a Všeobecná fakultní nemocnice v Praze

1/2

Klinika rehabilitačního lékařství

adresa: Albertov 2049/7, Praha 2, 128 00

Informovaný souhlas

Pro bakalářskou práci: Ergoterapeutické vyšetření osob s Guillain-Barré syndromem v produktivním věku se zaměřením na pracovní uplatnění

Jméno autorky práce: Anna Drahoňovská

Vážená paní, vážený pane,

jsem studentkou 3. ročníku bakalářského studia ergoterapie na 1. lékařské fakultě Univerzity Karlovy a obracím se na Vás s prosbou o spolupráci při realizaci bakalářské práce. Pokud je Vám **15–65 let**, žijete na území **České republiky**, léčíte se nebo jste prodělal(a) **syndrom Guillain-Barré**, máte přetrvávající potíže a plánujete se **po dokončení rehabilitace vrátit do zaměstnání**, věnujte prosím pozornost informacím níže. Pokud souhlasíte se zapojením do realizace praktické části bakalářské práce (popis viz níže), kontaktujte mě a podepište, prosím, tento informovaný souhlas. Pokud potřebujete pomoc s vyplněním a odesláním informovaného souhlasu, můžete se obrátit na někoho ve Vašem okolí.

Máte-li dotazy týkající se bakalářské práce, případné spolupráce, oboru ergoterapie atd., kontaktujte mě kdykoliv na e-mailovou adresu (viz výše), případně telefonicky v odpoledních hodinách.

Náplň praktické části práce:

Cílem bakalářské práce je vytvořit závěrečné zprávy z ergoterapeutického vyšetření tří osob s Guillain-Barré syndromem v produktivním věku zaměřené na možnosti jejich pracovního uplatnění.

V rámci praktické části budou vypracovány tři kazuistiky osob od 15 do 65 let s Guillain-Barré syndromem. Budou vybrány první tři osoby, které splní všechna kritéria výběru (viz výše). Autorka bakalářské práce se s nimi setká v průběhu tří a více setkání (dle domluvy, včetně místa). Budou zjištěny informace o jejich současném stavu vzhledem k pracovnímu uplatnění a budou provedeny testy k hodnocení motoriky horních končetin, pozornosti apod. Po provedení vyšetření a vyhodnocení objektivních testů budou navrženy individuální krátkodobé i dlouhodobé ergoterapeutické cíle a plány vedoucí k pracovnímu uplatnění. Dále budou vypracovány návrhy ergoterapeutických intervencí. V případě zájmu

Vám bude předána zpracovaná závěrečná zpráva. Budou v ní popsána i omezení vzhledem k Vašemu zdravotnímu stavu, včetně návrhu doporučení zpracovaných přímo pro Vás.

Pro zpracování praktické části bakalářské práce bude využita Vaše zdravotnická dokumentace. V práci nebudou uváděna jména, osobní údaje, ani informace, které si nebudete přát zveřejnit.

2/2

Prohlášení:

1. Já, níže podepsaný(á), souhlasím s vyšetřením mé osoby a poskytováním informací v rámci realizace praktické části bakalářské práce a případných dalších publikací.
Moje účast zde je dobrovolná.
2. Obdržel(a) jsem informace o průběhu zpracování a cíli bakalářské práce. Měl(a) jsem možnost klást doplňující otázky.
3. Souhlasím, aby studentka nahlížela do mé zdravotnické dokumentace.
4. Během spolupráce budu o sobě studentce podávat pouze pravdivé informace a budu se snažit podat maximální možný výkon při testování.
5. Souhlasím, aby byly anonymizované výsledky mého vyšetření publikovány.
6. Souhlasím s publikováním případné fotodokumentace.
7. Souhlasím s tím, že videodokumentace vybraných částí vyšetření slouží pouze ke studijním účelům studentky a nebude nikde zveřejňována.
8. Porozuměl(a) jsem tomu, že si případné cestovní náklady pro účely spolupráce hradí obě strany samostatně.
9. Informovaný souhlas bude vyhotoven ve dvou stejnopisech. Jeden bude ponechán mně a druhý obdrží autorka bakalářské práce.

Souhlasím* - nesouhlasím* s mou účastí na realizaci výše zmíněné bakalářské práce.

Souhlasím* - nesouhlasím* s publikováním mých anonymizovaných výsledků vyšetření včetně fotodokumentace.

Mám* - nemám* zájem o předání závěrečné zprávy z provedeného vyšetření.

* nehodící se škrtněte

Jméno a příjmení:

E-mail:

Telefonní číslo:

V dne

V dne

podpis osoby s Guillain-Barré syndromem:

podpis autorky bakalářské práce:

.....

.....

Příloha č. 10 Formuláře pro vyšetření čítí horních a dolních končetin

Tab. č. 8.10.1 Formulář pro vyšetření čítí horních končetin – vlastní zdroj

Formulář pro vyšetření čítí											
Jméno a příjmení klienta:					Datum vyšetření:						
Jméno a příjmení terapeuta:											
Povrchové (exteroceptivní)											
Vyšetření	Správné	Chybné**	Stupeň poruchy*	Lokalizace***	Správné	Chybné**	Stupeň poruchy*	Lokalizace***	Celkem podnětů (každé kvality)		
LHK / PHK											
paže											
ventrálně											
dorzálně											
Kvalita čítí / segment HK											
taktílní		/	/	/	/	/	/	/	/	5	
algické		/	/	/	/	/	/	/	/		
ostrý/tupý podnět		/	/	/	/	/	/	/	/		
termické	teplo	/	/	/	/	/	/	/	/		
	chlad	/	/	/	/	/	/	/	/		
předloktí											
ventrálně											
dorzálně											
Kvalita čítí / segment HK											
taktílní		/	/	/	/	/	/	/	/	5	
algické		/	/	/	/	/	/	/	/		
ostrý/tupý podnět		/	/	/	/	/	/	/	/		
termické	teplo	/	/	/	/	/	/	/	/		
	chlad	/	/	/	/	/	/	/	/		
ruka											
palma											
dorsum											
Kvalita čítí / segment HK											
taktílní		/	/	/	/	/	/	/	/	5	
algické		/	/	/	/	/	/	/	/		
ostrý/tupý podnět		/	/	/	/	/	/	/	/		
termické	teplo	/	/	/	/	/	/	/	/		
	chlad	/	/	/	/	/	/	/	/		
Hluboké (proprioceptivní)											
Vyšetření	Správné				Chybné**				Celkem podnětů (každé kvality)		
Kvalita čítí											
LHK / PHK											
polohocit		/				/				5	
pohybocit		/				/					
Kvalita čítí / bod		akromion	olekranon	styloulární výběžek	hlavička III. metakarpu	Celkem podnětů (pro každý bod)					
vibrační*		/	/	/	/	1					
Integrující											
Vyšetření	Správné				Chybné**				Celkem předmětů		
Kvalita čítí											
stereognózie	materiál									3	
	tvár										
	předmět										
Poznámky:											
* P (parestézie) / D (dysestézie) / Alo (alodyníe) / Hyper (hyperestézie) / Hyperal (hyperalgézie) / N (normostézie) / Hyp (hypestézie) / Hypal (hypalgézie) / A (anestézie) / Aster (astereognózie)											
** chybné/vynechané podněty											
*** VP (velmi přesná) / P (přesná) / N (nepřesná) / VN (velmi nepřesná)											

Tab. č. 8.10.2 Formulář pro vyšetření čítí dolních končetin – vlastní zdroj

Formulář pro vyšetření čítí									
Jméno a příjmení klienta:					Datum vyšetření:				
Jméno a příjmení terapeuta:									
Povrchové (exteroceptivní)									
Vyšetření	Správné	Chybné**	Stupeň poruchy*	Lokalizace**	Správné	Chybné**	Stupeň poruchy*	Lokalizace***	Celkem podnětů (každé kvality)
LDK / PDK									
Kvalita čítí / segment DK	stehno								
	ventrálně				dorzálně				5
taktilní	/	/	/	/	/	/	/	/	
algické	/	/	/	/	/	/	/	/	
ostrý/tupý podnět	/	/	/	/	/	/	/	/	
termické	teplo	/	/	/	/	/	/	/	
	chlad	/	/	/	/	/	/	/	
Kvalita čítí / segment DK	bérec								
	ventrálně				dorzálně				5
taktilní	/	/	/	/	/	/	/	/	
algické	/	/	/	/	/	/	/	/	
ostrý/tupý podnět	/	/	/	/	/	/	/	/	
termické	teplo	/	/	/	/	/	/	/	
	chlad	/	/	/	/	/	/	/	
Kvalita čítí / segment DK	noha								
	planta				dorsum				5
taktilní	/	/	/	/	/	/	/	/	
algické	/	/	/	/	/	/	/	/	
ostrý/tupý podnět	/	/	/	/	/	/	/	/	
termické	teplo	/	/	/	/	/	/	/	
	chlad	/	/	/	/	/	/	/	
Hluboké (proprioceptivní)									
Vyšetření	Správné				Chybné**				Celkem podnětů (každé kvality)
Kvalita čítí									
LDK / PDK									
polohocit	/				/				5
pohybocit	/				/				
Kvalita čítí / bod	kolenní kloub (patela)		vnější kotník	vnitřní kotník	hlavička I. metatarzu			Celkem podnětů (pro každý bod)	
	vibrační*		/	/	/	/			
Poznámky:									
* P (parestézie) / D (dysestézie) / Alo (alodynie) / Hyper (hyperestézie) / Hyperal (hyperalgézie) / N (normostézie) / Hyp (hypestézie) / Hypal (hypalgézie) / A (anestézie) / Aster (astereognózie)									
** chybné/vynechané podněty									
*** VP (velmi přesná) / P (přesná) / N (nepřesná) / VN (velmi nepřesná)									

Příloha č. 11 *Vizuální analogová škála bolesti*

Obr. č. 8.11.1 *Vizuální analogová škála bolesti – vlastní zdroj*

